

ĢENERĀLADVOKĀTA DAMASO RUIZA-HARABO KOLOMERA
[DÁMASORUIZ-JARABO COLOMER] SECINĀJUMI,

sniegti 2005. gada 10. maijā¹

Satura rādītājs

I —	Ievads	I - 9121
II —	Atbilstošās tiesību normas: ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un cilmes vietu nosaukumu aizsardzība Kopienā	I - 9122
	A — Priekšvēsture	I - 9122
	B — Pirmie soļi Kopienų tiesībās	I - 9124
	C — Pašreizējais Kopienų tiesiskais regulējums	I - 9126
	1) Vīnkopības produkti	I - 9126
	2) Lauksaimniecības produkti un pārtika	I - 9127
	D — Regula Nr. 2081/92	I - 9128
	1) "Cilmes vietas nosaukuma" un "ģeogrāfiskās izcelsmes norādes" jēdzieni ..	I - 9129
	a) Pamata norobežojums	I - 9130
	i) Ģeogrāfiskā saikne	I - 9131
	ii) Kvalitatīvā saikne	I - 9132
	b) Pielīdzināti jēdzieni	I - 9132
	i) Tradicionāli nosaukumi	I - 9132
	ii) Citas teritoriālās norādes	I - 9133

¹ — Oriģinālvārda — spāņu.

VĀCIJA UN DĀNIJA/KOMISIJA

2) Neregistrējami nosaukumi	I - 9134
a) Sugas vārdi	I - 9134
b) Maldinoši nosaukumi	I - 9135
3) Reģistrācijas procedūra	I - 9135
a) Parastā procedūra	I - 9136
b) Vienkāršotā procedūra	I - 9136
c) Zinātniskā komiteja	I - 9136
E — Regula (EK) Nr. 1107/96	I - 9137
III — Tiesas judikatūras izvērtēšana	I - 9137
A — Kvalificēšana par rūpnieciskā un komerciālā īpašuma tiesībām	I - 9137
B — Aizsardzības mērķis	I - 9139
C — Pamatregula	I - 9140
1) Piemērošanas joma	I - 9140>
2) Aizsardzības apjoms	I - 9141
3) Reģistrācija un tās sekas	I - 9142
4) Secinājums	I - 9143
IV — Prāvu priekšvēsture	I - 9144
A — Pirmreizējā "Feta" ietveršana Regulā Nr. 1107/96	I - 9144
B — Spriedums lietā Feta	I - 9146
C — Otrreizējā "Feta" iekļaušana Regulā Nr. 1107/96 ar Regulas Nr. 1829/2002 palīdzību	I - 9148
D — Lieta "Canadane Cheese Trading un Kouri"	I - 9150
	I - 9119

V — Prasības atcelt tiesību aktu	I - 9153
A — Par prasību atcelt tiesību aktu pieņemamību	I - 9154
B — Pamati, kas attiecas uz formu	I - 9155
1) Terminu un lietojamo valodu režīma pārkāpums	I - 9155
2) Pamatojuma nepietiekamība	I - 9157
C — Pamati pēc būtības	I - 9158
1) "Feta" kā sugas vārds	I - 9158
a) Par "sugas vārdu"	I - 9158
b) Norobežošanas kritēriji	I - 9160
i) Stāvoklis dalībvalstī, kur nosaukums radies, un patēriņa apgabalos.	I - 9161
— Stāvoklis izcelsmes valstī	I - 9161
— Stāvoklis patēriņa apgabalos	I - 9162
ii) Stāvoklis citās Kopienas dalībvalstīs	I - 9163
— Vispārējais stāvoklis citās valstīs	I - 9163
— Stāvoklis valstīs, kuras ražo sieru	I - 9163
iii) Attiecīgie valstu vai Kopienu tiesību akti	I - 9165
— Valstu tiesību akti	I - 9166
— Kopienu tiesību akti	I - 9166
iv) Citi faktori	I - 9167
— Stāvoklis trešās valstīs	I - 9167
— Laika elements	I - 9168
c) Kritēriju un seku novērtējums	I - 9170

2) "Feta" kā tradicionāls nosaukums	I - 9171
a) Nosaukuma tradicionālais raksturs	I - 9172
b) Norāde uz pārtikas produktu ar izcelsmi noteiktos teritoriālos apgabalos	I - 9172
c) "Feta" kvalitātes vai raksturīgo īpašību pamats un tā ražošanas, apstrādes un sagatavošanas teritorijas noteikšana	I - 9174
i) No ģeogrāfiskās vides atkarīgā kvalitāte	I - 9174
ii) Ražošana, apstrāde un sagatavošana noteiktā apgabalā	I - 9175
d) Sekas	I - 9176
VI — Tiesāšanās izdevumi	I - 9177
VII — Secinājumi	I - 9177

I — Ievads

taisītā sprieduma³ rezultātā reģistrācija tika atcelta ar formu saistītu iemeslu dēļ, neizvērtējot, vai šis vārds ir "sugas vārds" vai arī var tikt kvalificēts kā "tradicionāls" piemērojamās normas izpratnē.

1. Šajā prasībā atcelt tiesību aktu Tiesā no jauna tiek apspriests jautājums par nosaukuma "Feta" iekļaušanu Eiropas Kopienas Aizsargāto cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu reģistrā.

2. Šī diskusija tika aizsākta jau agrāk — saistībā ar prejudiciālo jautājumu, ko uzdeva un pēc tam atsauca *Symvoulio tis Epikrateias* (Grieķijas Valsts padome), sakarā ar ko sniedzu secinājumus 1997. gada 24. jūnijā², kā arī citā prasībā atcelt tiesību aktu, kurā

3. Pēc tam Komisija veica pasākumus minētajā Tiesas nolēmumā norādīto trūkumu novēršanai, vārdu "Feta" no jauna ietverot ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1829/2002⁴ aizsargāto nosaukumu sarakstā, par šo lēmumu Vācijas un Dānijas valdībai katrai ceļot prasību atcelt tiesību aktu.

2 — 1997. gada 8. augusta rikožums lietā C-317/95 *Canadian Cheese Trading un Kouri* (Recueil, I-4681. lpp.).

3 — 1999. gada 16. marta spriedums apvienotajās lietās C-289/96, C-293/96 un C-299/96 Dānija, Vācija un Francija/Komisija (Recueil, I-1541. lpp.), kas pazīstamas kā lieta "Feta".

4 — 2002. gada 14. oktobra regula, ar ko groza pielikumu Regulai (EK) Nr. 1107/96 attiecībā uz nosaukumu *Feta* (OV L 277, 10. lpp.).

4. Šajos secinājumos vispirms tiks aplūkotas atbilstošās tiesību normas un Tiesas judikatūra attiecīgajā jautājumā, turpinājumā esot prāvu faktu izklāstam un tiesību akta atcelšanas pamatu izvērtējumam.

II — Atbilstošās tiesību normas: ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un cilmes vietu nosaukumu aizsardzība Kopienā

A — Priekšvēsture

5. Pirmā norāde uz cilmes vietas nosaukumu atrodama Bībelē esošajā aprakstā par ķēniņa Dāvida [tam] Kungam apsoltā Jeruzalemes tempļa būvniecību, kura būvniecībai Tiras un Sidonas ķēniņš Hirāms nocirta Libanona [Libānas] ciedrus, kā to bija lūdzis Salamans [Zālamans], kurš savam namam izmantoja tādu lērumu šo ciedru, ka tas kļuva pazīstams kā "Libanona [Libānas] meža" nams. Tas tika būvēts uz četrām rindām šā dižkoka stabu, ar tiem izklātot arī troņa telpas "kurās [viņš vēlāk] noturēja tiesas sēdes [...] — tiesas telpas"⁵. Atskaitot nosaukumus un simbolus, teritoriālās izcelsmes norādes, iespējams, bija viens no senākajiem paņēmieniem personu un lietu individualizēšanai, tās nošķirot no

tām līdzīgajām⁶. Virkne liecību apstiprina, ka kopš iesniegtiem laikiem tika atzīta zināmu apgabalu izcelsmes preču reputācija un prestižs. Tādi klasiskie autori kā Hērodots, Aristotelis vai Platons apliecina grieķu atzīto vērtējumu Korintes bronžai, Frīģijas un Parosas marmoram, Atēnu keramikai, Tisbijas dedzinātā māla statuetēm, Arābijas smaržām vai Naksas, Rodas un Korintes vīniem⁷. Vergīlijs darbā "Eneida" stāsta, ka Helēns Enejam dāvāja "daudz dāvanu, kalnu no zelta, brīnišķi veidotu ziloņa kaulu, [...] dažādus sudraba traukus un Dodones metāla katlus"⁸, Andromahes Askānijam pasniegto dāvanu vidū minot "izšūtas drēbes un izaustas raibas ar zeltu, un frīģiešu hlamīdu"⁹. Horācijs savu darbu bagātināja ar īstenu romiešu ģeogrāfisko norāžu klāstu, brīdinot par viltojumiem¹⁰.

6. Priekšmetu saiknei ar to izcelsmes vietu dabiski iegūtas lietas netika nošķirtas no tām,

5 — *Biblia de Jerusalén*. Libro primero de los Reyes, 5, 6 y 7, E. Nacar un A. Colunga red., tiešā oriģinālvadodu red. Bilbao: Desclee de Brouwer, 1975, 371.–373. lpp. [*Bibele*. Vecās un Jaunās derības svētie raksti. Latvian Bible R73, UBS-EPF 1988-12.2M. Izdevējs: Bībeles sabiedrība, 1988, Pirmās Kēniņu grāmatas 5., 6. un 7. nodaļa]. Bībelē ir minēti arī atsevišķi produkti, kuru kvalitāte ir atzīta to ģeogrāfiskās izcelsmes dēļ, kā, piemēram, Basanas milzu tauri no Jordānas ielejas ziemeļu apgabala, kur tika audzēti īpaši spēcīgi un kaujinieciski dzīvnieki (Psalmi, 22. psalms, 13. pants, 730. [LV — 610.] lpp.); plāni izkalta sudraba plakšne no Tarsīšas un zeits no Ufasas (Praviēša Jeremijas grāmata [Raudu dziesmas], 10. nodaļas 9. pants, 1144. [LV — 788.] lpp.), un Engedijas vīna dārze (Augstā dziesma, I. nodaļa, [pirmā dziesma,] 14. pants, 914. [LV — 717.] lpp.).

6 — Harte Bavendamm, H. Geographical Indications and Trademarks: Harmony or Conflict. In: *Symposium on the International Protection of Geographical Indications*. Somerset West, South Africa, 1. un 2. septembris, WIPO [Pasaules Intelektuālā īpašuma aizsardzības organizācija], Ženēva, 1999, 59. lpp.

7 — Atsauces apkopojis Cortés Martín, J. M. darbā: *La protección de las indicaciones geográficas en el comercio internacional y comunitario*. Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación [Spānijas Lauksaimniecības, zivkopības un pārtikas ministrija], Madride, 2003, 25. un 26. lpp.

8 — Virgilio. *La Eneida*. Javier Echave-Suseta tulk. un piez. Madride: Gredos, 1977, 1. atkārtotais izdevums. Dodone bija vieta Ēpeirā, kur atradās Zeva orākulis; tur izgatavoja katlus, kas kalpoja pareģošanai, skaidrojot troksni, ko tie radīja, kad vējš tos kustināja dižozola zaros, kuros tie bija iekārti (III nodaļa, 465. pants, 223. lpp.) [LV — Vergīlijs. *Eneida*. Rīga: Liesma, 1970, III nodaļa, 465. pants, 86. lpp.]

9 — Turpat, III nodaļa, 484. pants, 224. lpp. [LV — 480. pants, 86. lpp.]

10 — "Kas neprot atšķirt Sidonijas purpuru no vilnas, kas vienīgi nokrāsota ar Akvīnas sarkano krāsu, necietīs tik drīz un tik smagi, kā tas, kurš nespēj atšķirt patieso no neista" — Horācijs, *Epistola X*; XVII, Oda I, XXI un XXIX.6, ko citējis Plaisant M. un Jacq, F. *Traité de noms et appellations d'origine*. Parize: Librairies Techniques, 1974, 1. lpp.

kas iegūtas cilvēka darbības rezultātā, un šī saikne netika precīzi definēta; tā arī netika pakļauta nekādam tiesiskam regulējumam¹¹.

7. Tas pats notika arī viduslaikos, Alseja [*Alceo*] fragmentā minot Kalsīdas zobenus ar īsu asmeni un garu spalvu, kas šādi nosaukti pēc to izgatavošanas vietas¹². Šajā laikmetā vērojama zināma amatnieku preču zīmju sajaukšana ar atzīmēm, kuras norāda uz preču izcelsmi un kuru lietošana izriet no gīlžu biedru pienākuma identificēt savus darbus, pretējā gadījumā tie tiek izslēgti no gīldes. Tā rezultātā parādās divu veidu markējumi: gīldes (*signum collegii*) un katra autora (*signum privati*) [markējums]¹³. Šādi tika apliecināts, ka izgatavošanā ir tikuši ievēroti zināmi nosacījumi, kas netieši arī aizsargā vietu, kurā tā notikusi.

8. Francijas Revolūcijas rezultātā gīldes tika likvidētas, atjaunojot pilnīgu tirdzniecības brīvību, tādējādi novēršot lielāko daļu šo

protekcioistisko darbību. Tomēr ne pilnībā, jo XIX gadsimta pirmajā pusē joprojām pastāvēja noteikumi, kas vērsti uz noteiktu apdzīvotu vietu specialitāšu, kā, piemēram, Marseļas ziepju, Vestfāles un Reinzemes tērauda vai Austrijas kalumu, veicināšanu¹⁴.

9. Kopš tā laika dažās valstīs tiek paredzēti pasākumi dabisku produktu un izstrādājumu izcelsmes viltojumu apkarošanai, it īpaši vīnkopībā¹⁵. Vērojami centieni, garantējot preču autentiskumu, gan patērētāju, gan komersantu aizsargāt pret negodīgu konkurenci¹⁶. Vēlāk tiek radīta aizsardzības sistēma, kurā cilmes vietas nosaukumam tiek piešķirta tā būtība un kura ir līdzīga tai, kas ieviesta attiecībā uz preču apzīmēšanai izmantotajiem apzīmējumiem.

10. Pa to laiku Eiropas literatūrā un kultūrā turpināja parādīties virkne norāžu uz no-

11 — Lai arī Romā, iespējams, bija vērojamas relatīvas aizsardzības izpausmes, tā ka ar *Lex Cornelia de Falsis* bija paredzēta komersanta aizsardzība *actio iniuriarum* vai *actio doli* ceļā pret viņa firmas zīmes nelikumīgu piesavināšanos. Skat. Franceschelli, R. *Trattato di Diritto Industriale*. Milāna: Giuffrè, 1973. 77. un turpm. lpp.

12 — Ferraggio, G. M. Denominazione di origine, indicazione di provenienza e d'intorni. *Rivista di Diritto Industriale*, 1990, Nr. 2, 224. un turpm. lpp.

13 — Atsevišķos gadījumos produkta kolektīvā preču zīme bija tās izgatavošanas vietas pilsētas nosaukuma sākumburts vai tās ģerbonis: ar burtu "A" tika apzīmēti Odenardes [*Audernarde*] izšuvumi; ar "B" — Briselē, bet diviem kopā savitiem "E." — Enghienē [*Enghien*] izgatavotas preces. Cortés Martín, J. M., iepriekš minētā darba 27. lpp., 8. zemsvītras piezīme, kur citēts Braun, A. *Nouveau traité des marques de fabrique et de commerce, droit belge, droit international et droit comparé*. Brisele, XXIII-XXIV. lpp.

14 — Coiné, H., *Derecho privado europeo*, 2. sējums, "El siglo XIX", Madrid: Fundación Cultural del Notariado, 1996, 213. un 214. lpp., min Lionā izgatavotu zīdu, Bīlfīldes [*Bielfield*] līnūs un Štirijas Ercbergas [*Erzberg*] izkaptis.

15 — Tas ir vīna dārzus XIX gadsimta otrajā pusē un XX gadsimta sākumā piemeklējušās laputs epidēmijas rezultāts. Šajā sakarā skat. Girardeu, J. M. The Use of Geographical Indications in a Collective Marketing Strategy: The Example of Cognac. Iepriekš minētā darbā: *Symposium on the International Protection of Geographical Indications*. Somerset West, South Africa, 1. un 2. septembris, 70. lpp.

16 — Šī ievirze vērojama Francijas 1905. gada 1. augusta likumā par krāpšanas novēršanu preču pārdošanā un lauksaimniecības un pārtikas produktu viltojumu apkarošanu, lai arī zināma individualizācija aizsardzībā tika nodrošināta ar likumiem par konkrētu produktu aizsardzību — kā, piemēram, 1925. gada 26. jūlija likums, ar kuru aizsargā nosaukumu "Roquefort" — un horizontālo regulējumu attiecībā uz dažiem preču veidiem — proti, 1935. gada 30. jūlija likumu par cilmes vietu nosaukumu aizsardzību vīnkopības nozarē. Spānijā ar 1932. gada 8. septembra Karaļa dekrētu apstiprinātajā Vīna likumā [*Estaduto del Vino*] ir atzīts, ka cilmes vietas nosaukumi ir patstāvīgas atšķirības zīmes.

teiktu preču izcelsmi, lai uzsvērtu to atzīto kvalitāti vai īpatnības. Servantess darbā “Dons Kihots” [*El Quijote*] min Gvadaramas vārpstu¹⁷, konkrētus pārtikas produktus, kā, piemēram, Martosas zirņus¹⁸, Milānas ru-beņmātiņas, Romas fazānus, Sorento teļus [teļa gaļu], Moronas irbes vai Lavahosas zosis¹⁹, Neapoles ziepes²⁰ un zināmus audumus, kā, piemēram, Kuenkas audumu un Segovijas saržu²¹; Lope de Vega slavē franču mantiju²² un min Kuenkas audumu²³ un Talaveras šķīvjus²⁴; Šekspīrs darbā “Dānijas princis Hamlets” norāda uz Reinas vīna dzirām, ar kurām karalis uzsauc tostu²⁵, un uz derībām starp Klaudio un Laertu par sešiem Berberijas ērzeļiem pret sešiem franču rapieriem un dunciem²⁶; Prusts atstāta saldā ēdiena slavināšanu, minot, ka derētu atkorķēt kādu pudeli portvīna²⁷, un atsauca uz Balbekas viesnīcā notikušo stāstītāja tikšanos ar Germantesas hercogieni, kura bija tīta pelēka gofrēta ķīniešu auduma mākonī²⁸; un Karpentjers [*Carpentier*], būdams Eiropas kultūras uzticama izpausme

Amerikas kontinentā, raksta par Bordo vīnu²⁹, itāļu salmu cepurēm³⁰, franču un itāļu lellēm un skotu “wisky” [viskiju]³¹.

11. Mūsdienās preces tiek individualizētas, tās tirgojot ar katra ražotāja preču zīmi, bet nereti arī norādot izgatavošanas vietu. Pasaulē, kurā valda simboli un tirdzniecības attīstība, patērētājam piedāvā daudzējādas alternatīvas, atšķirības zīme ir izvēli nosakošs faktors, kas arī nosaka tās ievērojamo saimniecisko nozīmi.

B — Pirmie soļi Kopienų tiesībās

17 — Cervantes, M. de, *Don Quijote de La Mancha*. Martín de Riquer red., ievads un piezīmes, Barcelona: RBA Editores, 1994 (pirmā daļa, IV nodaļa, 128. lpp. [LV — Migels de Servantess Saavedra. *Dons Kihots*. Rīga: Zvaigzne, 1979, IV nodaļa, 42. lpp.]), min šos koka rīkus, ko izmanto vērpšanai, savijot pavedienu un satinot dziju, kas bija ieguvuši lielu popularitāti, kad tika izgatavoti no Gvadaramas sjerras [*Sierra de Guadarrama*] dižskābarža.

18 — Turpat, otrā daļa, XXXVIII nodaļa, 905. [LV — 209.] lpp.

19 — Turpat, otrā daļa, XLIX nodaļa, 981. [LV — 264.] lpp.

20 — Turpat, otrā daļa, XXXII nodaļa, 865. [LV — 157.] lpp.

21 — Turpat, otrā daļa, XXXIII nodaļa, 876. [LV — 168.] lpp.

22 — Vega y Carpio, Lope de. *El caballero de Olmedo*. Francisco Rico red. Madridē: Cátedra, 1981, I cēliens, 103. pants, 111. lpp.

23 — Vega y Carpio, Lope de. *Peribañez y el comendador de Ocaña*. Juan Mª Martín red. Madridē: Cátedra, 1979, I cēliens, XIII aina, 677. pants, 89. lpp.

24 — Turpat, I cēliens, XIII aina, 739. pants, 91. lpp.

25 — Shakespeare, William. *Hamlet, príncipe de Dinamarca*. Luis Astrana Marín tulk., 13. red. Madridē: Aguilar, 1965, I cēliens, IV aina, 1342. lpp. [Viljams Šekspīrs. *Hamlets*. Rīga: Zvaigzne, 1969, I cēliens, IV aina, 26. lpp.]

26 — Turpat, V cēliens, II aina, 1391. [LV — 128.] lpp.

27 — Proust, Marcel. *À la recherche du temps perdu*. III grāmata, Sodome et Gomorrhe, 330. lpp. [LV — Marsels Prusts. *Zudušo laiku meklējot*. IV grāmata “Sodoma un Gomora”. Rīga: apgāds “Daugava”, 2004].

28 — Turpat, III grāmata, *La prisonnière* [*Cietumniece*], 542. lpp.

12. EK līgumā nav neviena noteikuma par ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm. Tā pieņemšanas laikā valstu tiesībās izklāstītās evolūci-

29 — Carpentier, Alejo. *La consagración de la primavera*, 7. red. Madridē: Siglo XXI de España Editores, 1979, III daļas 18. nodaļa, 219. lpp.

30 — Turpat, VII daļas 35. nodaļa, 463. lpp.

31 — Turpat, VII daļas 36. nodaļa, 480. lpp. Turklāt šajā romānā viņš apraksta vienam no tā tēliem — Terēzei — piemītošās neparastās dotības atklāt “ikvienu krāpšanu jeb *šmaukšanos* attiecībā uz kaviāra iegādi, *foie gras* izcelsmi vai labu šķirņu un lielisku gadu vīnu autentiskumu”. Ši sieviete nostostē savu pavāru, viņam sakot: “Tu jau zini, ka mani tautieši neko nesaprot no *mildsimes* [vīnogu ražas gadu norāde augstākā labuma vīniem], jo viņiem var vienlīdz labi piedāvāt arī kokakolu vai pepsikolu, bet mani tu nekaitini ar savām *Mouton-Rotschild* pudelēm, kurās iepildīts Galīcijas viņķelis, un nākamreiz, kad grāsiesies man uzdot otršķirīgu šampanieti par *Dom Perignon*, tevi nostūties atpakaļ uz Franciju [...]” (III daļas 18. nodaļa, 219. lpp.)

jas rezultātā tās tika aizsargātas atšķirīgos veidos. Dažās valstīs tika paredzēti vispārīgi nodrošinājumi, tiesību normās aizliedzot negodīgu konkurenci — it īpaši piemērojot patiesīguma principu — savukārt citās kā, piemēram, Francijā vai Spānijā, blakus regulējumam, kas paredzēts attiecībā uz noteiktām atšķirīguma iezīmēm, tika paredzēts specifisks regulējums, kam raksturīga “izcelsmes norādes” nošķiršana no “cilmes vietas nosaukuma”³².

13. Šo dažādo aizsardzības kārtību pastāvēšana Savienībā rada spriedzi attiecībā uz pamatbrīvībām, jo nosaukuma ekskluzīvas izmantošanas tiesību atzīšana skar preču apriti³³. Tomēr šī ietekme ir skaidri ņemta vērā dibināšanas dokumentā: lai arī EKL 28. pantā un EKL 29. pantā aizliegti importa kvantitatīvie ierobežojumi un citi pasākumi ar līdzvērtīgu iedarbību, EKL 30. pantā ir noteikts, ka minētie noteikumi neliedz noteikt ierobežojumus, kas cita starpā pamatojas uz “rūpnieciskā un komerciālā īpašuma aizsardzības” apsvērumiem³⁴; tomēr dalībvalstu tiesības noteikt

šos ierobežojumus zūd, līdzko Kopiena veic aizsardzības nodrošināšanai vajadzīgos saskaņošanas pasākumus. Katrā ziņā, kā izklāstīts turpinājumā, Tiesai ir ticis uzticēts uzdevums noteikt, cik lielā mērā šīm tiesībām ir noteicošs spēks pār brīvu apriti.

14. Vēlme mīkstināt EKL 28. panta šajā jomā radītās sekas tika īstenota Komisijas 1969. gada 22. decembra Direktīvā 70/50/EEK par to pasākumu atcelšanu, kuru sekas ir līdzvērtīgas kvantitatīvajiem importa ierobežojumiem un uz kuriem neattiecas citi noteikumi, kas pieņemti saskaņā ar Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu³⁵, kurā minēti pasākumi, kas tikai vietējām precēm atļauj izmantot nosaukumus, kuri nenorāda izcelsmi [nav cilmes vietu nosaukumi] vai [nenorāda] avotu [2. panta 3. punkta s) apakšpunkts]. Tas nozīmē *a sensu contrario*, ka netiek izslēgti pasākumi, kas atbilst kādam no šiem abiem jēdzieniem.

15. Vēlāk Padomes 1978. gada 18. decembra Direktīvā 79/112/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz galapatērētājam pārdodamu pārtikas produktu marķēšanu, noformējumu un reklāmu³⁶ tika paredzēta

32 — Maroño Gargallo, M. M. *La protección jurídica de las denominaciones de origen en los Derechos español y comunitario*. Madrid: Marcial Pons, 2002, 176. lpp.

33 — “[...] rūpnieciskā īpašuma tiesības ir paredzētas, lai piešķirtu ekskluzīvu tiesības attiecībā uz kādu tirgu, ar ko saprotams ģeogrāfisks apvidus, kurā pastāv brīva preču aprīte [...] ja, tirgum paplašinoties un pārsniedzot valsts robežas, rūpnieciskā īpašuma tiesību piešķirto ekskluzīvu nepieļāgo jaunajai platībai, neizbēgami rodas konflikts [...]”, Bercovitz, A. La propiedad industrial e intelectual en el Derecho comunitario. Kopdarbā: *Tratado de Derecho Comunitario Europeo*, II sējums. Madrid: Civitas, 1986, 532. lpp.

34 — Arī Līguma par Konstitūciju Eiropai (OV C 310, 1. lpp.) III-154. pantā šis pats pamats ir paredzēts kā viens no tiem, kas attaisno preču importa, eksporta vai tranzīta aizliegumus vai ierobežojumus.

35 — OV 1970, I. 13, 29. lpp.

36 — OV 1979, I. 33, 1. lpp. Līdzīgi noteikumi ietverti arī to atceļošās Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 20. marta Direktīvas 2000/13/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz pārtikas produktu marķēšanu, noformēšanu un reklāmu (OV I. 109, 29. lpp.) 18. panta 2. punktā.

iespēja katras valsts iestādēm aizliegt tirdzniecību ar šiem produktiem rūpniecisko un komerciālo īpašumtiesību [rūpnieciskā un komerciālā īpašuma aizsardzības], avotu [izcelsmes] norāžu, reģistrēta izcelsmes apzīmējuma [cilmes vietu nosaukumu] aizsardzības un negodīgas konkurences novēršanas apsvērumu dēļ (15. panta 2. punkts).

tomēr šo darbības jomu var[ot] paplašināt, lai aptvertu citus [..]³⁹.

C — Pašreizējais Kopienų tiesiskais regulējums

16. Sākotnēji Kopienų intereses bija saistītas tikai ar vīnkopības jomu, vēlāk paplašinājās uz lauksaimniecības un pārtikas produktu nozarēm, turpmāk, iespējams, skars arī citas³⁷, kā tas šķiet esam paredzēts Padomes 1992. gada 14. jūlija Regulas (EEK) Nr. 2081/92 par lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un cilmes vietu nosaukumu aizsardzību³⁸ (turpmāk tekstā — “Pamatregula”) devītajā apsvērumā, tajā regulas darbības jomu ierobežojot ar dažiem lauksaimniecības produktiem un pārtiku, kuras “īpašībām ir saistība ar ģeogrāfiskās izcelsmes vietu; [..]

1) Vīnkopības produkti

17. Vīnus, nenorūgušus vīnogu vīnus un vīnogu sulas iekļāva Līguma II pielikumā to produktu sarakstā, attiecībā uz kuriem bija jāparedz kopīga lauksaimniecības politika. Šis apstāklis izskaidro, kāpēc jau ļoti agrīnā posmā ar Padomes 1962. gada 4. aprīļa Regulu (EEK) Nr. 24 par pakāpenisku kopīgas vīna tirgus organizācijas izveidi⁴⁰ tika iedibināti pamatprincipi un paredzēta noteikumu pieņemšana attiecībā uz “noteiktos reģionos izgatavotiem augstākā labuma” vīniem.

18. Pašreiz Padomes 1999. gada 17. maija Regula (EK) Nr. 1493/1999 par iepriekš

37 — Viss būs atkarīgs no tā, kura koncepcija gūs virsroku: vai tradicionālā, aizsargājot produktus, kuru raksturīgās īpašības pamatā ir atkarīgas no izcelsmes apgabala dabiskajiem faktoriem, vai plašāka, kurā šīs īpatnības netiek ņemtas vērā. Šajā sakarā nav izslēgta citu preču cilmes vietas nosaukumu aizsardzība. Pellicer, R. Primeros pasos de una política comunitaria de defensa de la calidad de los productos alimenticios. Reglamento sobre la “especificidad” y Reglamento sobre denominaciones de origen e indicaciones geográficas. *Gaceta Jurídica*, 1993. gada maijs, B-83 un B-84, attiecīgi 13. un 15. lpp.; konkrēti B-84, 16. lpp.

38 — OV L 208, 1. lpp.

39 — Padomes 2003. gada 8. aprīļa Regula (EK) Nr. 692/2003, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 2081/92 par lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un cilmes vietu nosaukumu aizsardzību (OV L 99, 1. lpp.), lai arī bikli, sliecas uz to pusi, norādot, ka “lai attaisnotu ražotāju cerības, ir nepieciešams arī paplašināt to lauksaimniecības produktu sarakstu, kas minēti Regulas (EEK) Nr. 2081/92 II pielikumā. Ir lietderīgi paplašināt arī minētās regulas I pielikuma sarakstu, iekļaujot tādas pārtikas produktus, kuri izriet no produktiem Līguma I pielikumā, kas tikai nedaudz pārveidoti” (pirmais apsvēruma).

40 — OV L 30, 989. lpp.

minētā [vīna] tirgus kopīgo organizāciju⁴¹ ir kļuvusi par regulējuma pilāru šajā nozarē, neskarot dažus īpašus regulējumus, kas izklīdēti pa dažādām jomām⁴².

dzība, iekšējā tirgus vienmērīga darbība [c] apakšpunkts] un kvalitatīvu produktu ražošanas veicināšana [d] apakšpunkts].

20. Paredzēto regulējumu turklāt papildina dažādu dalībvalstu pieņemtie speciālie tiesību akti.

19. Balstoties uz to, ka "produktu, uz ko attiecas šī regula, aprakstam, nosaukumam un noformējumam var būt būtiska ietekme uz pieprasījumu pēc tiem", daļa regulas teksta ir veltīta tam, ka "jāparedz dažu terminu obligāta lietošana" tā, lai tos identificētu un "sniegtu patērētājiem noteiktu svarīgu informāciju, kā arī citu terminu lietošana pēc izvēles, pamatojoties uz Kopienas noteikumiem vai ievērojot noteikumus, kas attiecas uz negodīgas prakses novēršanu" (piecdesmitais apsvērumš). Saskaņā ar 47. panta 1. punktu tās mērķu starpā ir patērētāju [a] apakšpunkts] un ražotāju [b] apakšpunkts] likumīgo interešu aizsar-

2) Lauksaimniecības produkti un pārtika

21. Nācās gaidīt līdz pagājušā gadsimta deviņdesmito gadu sākumam, lai Kopiena tiktu apveltīta ar tiesību aktu, kas regulē ģeogrāfisku nosaukumu izmantošanu attiecībā uz citām precēm, it īpaši lauksaimniecības produktiem un pārtiku. Lai arī iepriekš minētā Direktīva 79/112 par marķēšanu sākotnēji šķita esam pietiekams un piemērots līdzeklis pircēja aizsardzībai pret viltojuma draudiem⁴³, vēlāk izrādījās, ka tā tas nav, jo vērā tika ņemtas citas intereses. Lai gan direktīva bija labs papildu līdzeklis, tā tomēr faktiski neaizsargāja nedz ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, nedz pircēju⁴⁴.

41 — OV L 179, 1. lpp. Tās priekšteces bija Padomes 1970. gada 28. aprīļa Regula (EEK) Nr. 816/70 par papildu noteikumiem vīna tirgus kopīgai organizācijai (OV L 99, 1. lpp.) un Padomes 1970. gada 28. aprīļa Regula (EEK) Nr. 817/70, ar kuru tiek paredzēti īpaši noteikumi attiecībā uz noteiktos apgabalos ražotiem augstākā labuma vīniem (OV L 99, 20. lpp.). Tās aizstāja ar Padomes 1979. gada 5. februāra Regulu (EEK) Nr. 337/79 un Regulu Nr. 338/79 (OV L 54, 1. lpp. un 48. lpp.), kuras savukārt aizstāja ar Padomes 1987. gada 16. marta Regulu (EEK) Nr. 822/87 un Regulu Nr. 823/87 (OV L 84, 1. lpp. un 59. lpp.), kuras atceltas ar pašreiz spēkā esošo Regulu Nr. 1493/1999.

42 — Saskaņā ar Padomes 1989. gada 29. maija Regulu (EEK) Nr. 1576/89, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par stipro alkoholisko dzērienu definīciju, nosaukumu un noformējumu (OV L 160, 1. lpp.), un Padomes 1991. gada 10. jūnija Regulu Nr. 1601/91, ar ko nosaka vispārīgus noteikumus par aromatizētu vīnu, aromatizētus vīnus saturošu dzērienu un aromatizētus vīnus saturošu kokteiļu definēšanu un to nosaukumu un noformējumu veidošanu (OV L 149, 1. lpp.), ģeogrāfiskos nosaukumus rezervē šiem dzērieniem, norādot uz teritorijām, kurās "tie ieguvuši raksturīgās pazīmes un galīgās īpašības" [attiecīgi 5. panta 3. punkta b) apakšpunkts un 6. panta 2. punkta b) apakšpunkts].

43 — Šis noteikums, kā izriet no [minētās direktīvas] 2. panta 1. punkta a) apakšpunkta, ir paredzēts, lai aizsargātu pircējus pret jebkādu maldināšanu vai neskaidrību, ko varētu izraisīt precu nosaukumi. Tā ekvivalents vīnu nozarē bija Padomes 1989. gada 24. jūlija Regula (EEK) Nr. 2392/89, kurā paredzēti vispārīgi noteikumi par vīnu un nenoriģinātu vīnogu vīnu apzīmēšanu un pasniegšanu (OV L 232, 13. lpp.), kas atcelta ar minēto Regulu Nr. 1493/1999.

44 — Salignon, G. La jurisprudence et la réglementation communautaires relatives à la protection des appellations d'origine, des dénominations géographiques et des indications de provenance. *Revue du Marché Unique Européen*, 1994, Nr. 4, 107. lpp.

22. Vajadzība novērst jaunus šķēršļus tirdzniecībā un radīt līdzekļus pienācīgas patērētāju un ražotāju aizsardzības nodrošināšanai noveda pie Kopienų kvalitātes politikas izveides⁴⁵ nolūkā novērst konstatētos un Tiesas norādītos trūkumus⁴⁶.

23. Turpmākās apsvēršanas gaitā tika ierosināti dažādi priekšlikumi, cita starpā par pārtikas produktu izcelsmes vietu apzīmējošu vārdu plašas aizsardzības nodrošināšanu⁴⁷. Ar šo jautājumu strādāja Komisija⁴⁸, un zināmu ieguldījumu ir sniedzis arī Eiropas Parlaments⁴⁹.

24. Šādi, pieņemot 1991. gada februārī iesniegto priekšlikumu, Padome 1992. gada

45 — Šo mērķi Komisija izvirzīja 1985. gadā Zajajā grāmatā par Eiropas lauksaimniecības nākotni [Bol-CE 7/8-1985, 1.2.1. un turpm. punkti, un COM(85) 333 galīgā redakcija], kā arī Paziņojumā "Par iekšējā tirgus izveidi: Kopienų tiesību akti par pārtikas produktiem" [Bol-CE 11-1985, 2.1.18. punkts, un COM (85) 603 galīgā redakcija].

46 — It īpaši 1979. gada 20. februāra spriedumā lietā 120/78 *Rewe-Zentral*, kas pazīstama kā "Cassis de Dijon" (*Recueil*, 649. lpp.), uz kuru atsauksos turpinājumā.

47 — Šis priekšlikums tika izklāstīts 1988. gada janvārī Padomei Francijas valdības iesniegtajā memorandā ar nosaukumu "Devums pārtikas produktu iekšējā tirgus izveidei", kurā tika ne vien ierosināts saskaņot pārtikas produktu cilmes vietu nosaukumu aizsardzību, bet arī Komisijai tika lūgts turpināt sagatavot vertikālas saskaņošanas noteikumus — it īpaši attiecībā uz pamatproduktiem —, ieviest Kopienų teritorijā sistēmu katras dalībvalsts kulinārijas tradīcijās ietilpstošo pārtikas produktu specialitāšu atzīšanai un noslēgt vienošanās par kvalitātes apliecināšanu. Skat. Brouwer, O. Community Protection of Geographical Indications and Specific Character as a Means of Enhancing Foodstuffs Quality. *Common Market Law Review*, 1991, Nr. 28, 618. lpp.

48 — Piemēram, Komisijas 1989. gada 24. oktobra Skaidrojošajā paziņojumā par pārtikas produktu tirdzniecības nosaukumiem (OV C 271, 2. lpp.).

49 — Tas pieņēma vairākas rezolūcijas, starp kurām jāatzīmē 1989. gada 28. aprīļa [rezolūcija], kurā tiek ierosināts Kopienā ieviest cilmes vietu nosaukumu aizsardzības sistēmu, lai arī tikai attiecībā uz sieriem.

14. jūlijā pieņēma iepriekš minēto Regulu Nr. 2081/92⁵⁰, kas ir pamatregulējums šajā jomā. Atšķirībā no vīnkopības nozares, sistēma ir balstīta uz tradicionālo cilmes vietas nosaukuma jēdzienu, ko garantē līdz ar obligāto reģistrāciju, tādējādi, ka aizsardzība tiek nodrošināta vienīgi pēc iekļaušanas reģistrā⁵¹.

D — Regula Nr. 2081/92

25. Tās apsvērumos ir norādīts uz dažām to pamatojošajām ierosmēm, proti: sekmēt lauksaimniecības ražojumu dažādošanu, sekmēt preces ar noteiktām īpašībām un patērētāju rīcībā nodrošināt skaidru un īsu informāciju par viņu pirkumu izcelsmi. Atzīstot par apmierinošiem rezultātus, kas sasniegti valstīs, kuru tiesību sistēmās aizsargāti cilmes vietas nosaukumi (piektais apsvērum), un šajā jautājumā esošo atšķirību, tajā ir norādīts, ka "[...] Kopienas noteikumu sistēma par aizsardzību ļaus attīstīt ģeogrāfiskās izcelsmes norādes un cilmes vietu nosaukumus, jo šāda sistēma ar saskaņotāku pieeju nodrošinās godīgu konkurenci to ražotāju starpā, kuru ražotājiem produktiem ir šādas norādes, un sekmēs

50 — Tajā pašā dienā tā pieņēma arī Regulu (EEK) Nr. 2082/92 par īpašu rakstura sertifikātiem lauksaimniecības produktiem un pārtikas produktiem [lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu specifisko īpašību apliecināšanai] (OV L 208, 9. lpp.), kas arī ir vērsta uz diferencēšanas metodes ieviešanu tirgū, lai ražotāji varētu palielināt savu noietu vai paaugstināt savu peļņu, līdzās valstu sertifikācijas sistēmām izveidojot tradicionālu reģistrācijas un etiķešanas sistēmu produktiem, kam piemīt pārbaudītas specifiskās īpašības, bet atšķirībā no cilmes vietu nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm nedz ražošanu, nedz sagatavošanu nesaistot ar noteiktu vietu.

51 — Maroño Gargallo, M. M., iepriekš minētā darba 217. lpp.

produktu uzticamību no patērētāju viedokļa” (septītais apsvērums).

26. Nodrošinātā aizsardzība ir plaša, jo saskaņā ar 13. pantu reģistrētos nosaukumus aizsargā pret: a) tiešu vai netiešu komerciālo izmantošanu attiecībā uz produktiem, uz kuriem neattiecas reģistrācija; b) ļaunprātīgu izmantošanu, imitēšanu vai asociāciju izraisīšanu, pat ja norādīta patiesā izcelsme; c) citām nepareizām vai maldinošām norādēm par izcelsmi, veidu vai būtiskām īpašībām; un d) jebkādu cita veida praksi, kas var maldināt pircējus [sabiedrību] par attiecīgā produkta patieso izcelsmi.

27. Kopsavilkumā, kā esmu norādījis secinājumos lietā *Canadane Cheese Trading un Kouri*, “atšķirībā no preču zīmes, ko izmantot drīkst tikai tās īpašnieks, ģeogrāfiskā nosaukuma tiesiskā aizsardzība piešķir kolektīvas monopoltiesības to komerciāli izmantot ražotāju grupai tās ģeogrāfiskā izvietojuma dēļ”⁵². Tā kalpo kā atalgojums par pūliņiem, ko veltījuši nosaukuma īpašnieki, izstrādājot noteikta veida ražojumus, panākdami, ka tie iegūst reputāciju, kas pelna aizsardzību ar šo

rūpnieciskā īpašuma aizsardzības līdzekli. Aizsardzība novērš mantisku zaudējumu nodarīšanu apzīmējuma īpašniekiem, turklāt nepieļaujot citu personu nelikumīgu iedzīvošanos.

28. Tomēr starptautiskā mērogā sasniegtais un vēlme rast risinājumu, kas būtu tuvs valstu tiesību aktos pastāvošajām ievirzēm, liek panākt, lai aizsardzība neattiektos uz tipiskiem cilmes vietu nosaukumiem vien, bet ietvertu — lai arī mazākā mērā — ģeogrāfiskās izcelsmes norādes. Saistībā ar izskatāmajām prasībām atcelt tiesību aktu abus šos jēdzienus ir vērts izpētīt dziļāk. Jāpievēršas arī neregistrējamiem nosaukumiem un reģistrācijas kārtībai.

1) “Cilmes vietas nosaukuma” un “ģeogrāfiskās izcelsmes norādes” jēdzieni

29. Pamatregulas 2. pantā aprakstīts tas, kas tās izpratnē saprotams ar katru no tiem. [Minētā panta] 2. punktā izdarīts pirmais norobežojums, to izvēršot turpmākajos 3. un 4. punktā.

52 — Minēti iepriekš 2. zemsvītras piezīmē, 36. punkts. Skat. arī 42. punktu, kurā noticītas sekas, kas ieslājas saskaņā ar Pamatregulu veiktas reģistrācijas rezultātā.

a) Pamata norobežojums

30. Saskaņā ar [Pamatregulas 2. panta] 2. punktu:

a) Cilmes vietas nosaukums ir “kāda reģiona, kādas konkrētas vietas vai, izņēmuma gadījumos, valsts nosaukums, kas izmantots, lai aprakstītu kādu lauksaimniecības produktu vai pārtikas produktu:

— kura izcelsme ir minētajā reģionā, konkrētā vietā vai valstī, un

— tā kvalitāte vai īpašības lielā mērā vai pilnīgi ir saistītas ar īpašu ģeogrāfisku vidi un tai piemītošajiem dabas vai cilvēka faktoriem, un ražošana, apstrāde un sagatavošana veikta attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā”⁵³.

53 — Ar šo formulējumu tiek pārņemta starptautiskajos dokumentos un valstu tiesībās tradicionāli pieņemtajai līdzīga koncepcija. Minētās normas redakcija atgādina 1958. gada 31. oktobra Lisabonas vienošanās par cilmes vietu nosaukumu aizsardzību un to starptautisko reģistrāciju, kas pārskatīta Stokholmā 1967. gada 14. jūlijā, *Apvienoto Nāciju līgumu krājums (Recueil des traités des Nations unies)*, 923. sējums, Nr. 13172, 205. lpp., 2. panta 1. punktā ietverta definīciju. Tā ir līdzīga arī definīcijai, kas ietverta Spānijas 1970. gada 2. decembra Likuma 25/1970, ar kuru pieņemts *Estatuto de la viña, el vino y los alcoholes* (Vīnogulāju, vīna un alkoholisko dzērienu likums), (BOE Nr. 291) 79. pantā un to atceļošā 2003. gada 10. jūlija Likuma 24/2003 par vīnogulājiem un vīnu (BOE Nr. 165) 22. pantā.

b) Ģeogrāfiskās izcelsmes norāde ir “reģiona, kādas konkrētas vietas vai, izņēmuma gadījumos, kādas valsts nosaukums, kas izmantots, lai aprakstītu kādu lauksaimniecības produktu vai pārtikas produktu:

— kura izcelsme ir minētajā reģionā, konkrētā vietā vai valstī, un

— kuram ir īpaša kvalitāte, reputācija vai citas īpašības, kas ir saistītas ar minēto ģeogrāfisko izcelsmi, un kura ražošana un/vai apstrāde un/vai sagatavošana veikta attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā”.

31. Tādējādi tiek aizsargāts nevis jebkāds apzīmējums, bet gan vienīgi tas, kam ir divkārša saikne — telpiska un kvalitatīva — starp produktu no vienas puses un tā nosaukumu no otras [pusēs]. Kvalitatīvā saikne turklāt kalpo tam, lai cilmes vietas nosaukumu nošķirtu no ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, otrajā gadījumā saistībai ar [ģeogrāfisko] vidi esot mazāk ciešai⁵⁴.

54 — Daži autori kā, piemēram, Sordelli, L., *Indicazioni geografiche e denominazioni di origine nella disciplina comunitaria. Diritto Industriale*, 1994, 837. un turpm. lpp., uzskata, ka atšķirība ir tikai pakāpē un nevis būtībā; citi kā, piemēram, López Benítez, M., *Las denominaciones de origen*. Córdoba: Cedecs, 1996, 85. lpp., apgalvo, ka atšķirība nav skaidri saskatāma, šo viedokli pauda arī Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 1991. gada 3. jūlija Atzinumā par priekšlikumu Padomes Regulai (EEK) par lauksaimniecības un pārtikas produktu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un cilmes vietu nosaukumu aizsardzību (OV C 269, 62. lpp.).

i) Ģeogrāfiskā saikne

32. Gan vienai, gan otrai modalitātei ir vajadzīga tieša saikne ar noteiktu vietu. Šim saistības faktoram nav minimālā ierobežojuma, jo norāde uz "noteiktu vietu" ietver pat vismazāko platību, kā, piemēram, ielejas daļu, kalna nogāzi vai upmalu.

33. Toties attiecībā uz to ir paredzēts maksimālais ierobežojums, kas noteikts ar jēdzienu "valsts", kura kā teritoriāla vienība var tikt aizsargāta tikai "izņēmuma gadījumos". Būtībā varētu uzskatīt, ka šī iespēja ir paredzēta attiecībā uz valstīm ar ierobežotu platību⁵⁵. Tomēr, ja tas tā būtu bijis, tas būtu noteikts pašā regulā⁵⁶, tādējādi ir iespējams, ka tiek aizsargāti izvirzītajiem nosacījumiem atbilstoši nosaukumi ar plašu tvērumu, tostarp tādi, kas pilnībā aptver kādu valsti⁵⁷.

55 — Ipašās lauksaimniecības komitejas 1992. gada 12. jūnija sanāksmes protokolā Nr. 7290/92 norādīts, ka "Komisija un Padome paziņo, ka 2. panta 2. punkta a) un b) apakšpunkta noteikumu mērķiem Luksemburgas Lielhercogiste uzskatāma par izņēmuma gadījumu. Padome un Komisija apstiprina, ka Luksemburgas valsts precu zīme ir ietverta regulas 2. pantā". Skat. Pellicer, R., iepriekš minētais darbs, B-84, 16. un 17. lpp.

56 — Kā Ekonomikas un sociālo lietu komiteja to savulaik ierosināja iepriekš minētajā Atzinumā par regulas priekšlikumu.

57 — Uz šo pēdējo iespējamību norādījis jau ģenerāldokvāts Džeikobs [Jacobs] secinājumos, kas sniegti lietā Komisija/Vācija, kurā spriedums pieņemts 2002. gada 5. novembrī un kas pazīstama kā "CMA" (*Recueil*, I-9977. lpp.), 40. punktā apgalvojot, ka norobežošana pamatā attiecas uz gadījumiem, kad dalībvalsts "ir īpaši maza (piemēram, Luksemburga) un varbūt [arī] uz gadījumiem, kad attiecībā uz visu dalībvalsti tiek lūgts reģistrēt konkrētus produktus, kura kvalitāte vai reputācija var būt saistāma ar šo valsti".

34. Jāuzsver iespējamība, ka cilmes vietas nosaukums aptver visu teritoriju, nedz valstu, nedz starptautiskajās tiesību normās neesot noteiktai augstākajai robežai⁵⁸. Turpretim noteiktās Kopienų tiesību normās, kā, piemēram, iepriekš saistībā ar vīnkopības nozari minētajās, tik plašai norādei ir izņēmuma raksturs⁵⁹.

35. Protams, ka visu valsti aptverošs apzīmējums var tikt uzskatīts par protekcionistisku, produktiem gūstot priekšrocības tāpēc vien, ka tie ir tur izgatavoti. Regulā šos gadījumus kvalificējot kā "izņēmuma" gadījumus, tomēr tiek norādīts uz apstākli, ka produkta īpašību saistība ar visai valstij piemītošajiem dabas un cilvēka faktoriem ir

58 — Francijas 1966. gada 6. jūlija likumā bez ierobežojumiem atzīts, ka valsts nosaukums var tikt izmantots kā cilmes vietas nosaukums. Nekādi teritoriāli ierobežojumi nav noteikti arī Līguma par Pasaulē Tirdzniecības Organizācijas izveidošanu, kas pieņemts ar Padomes 1994. gada 22. decembra lēmumu par daudzpusējo sarunu Urugvajās kārtā (no 1986. gada līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (OV L 336, 1. lpp.) I.C pielikumā esošajā Nolīgumā par intelektuālā īpašuma tiesību tirdzniecības aspektiem. Tās 22. pantā ģeogrāfiskās izcelsmes norādes tiek definētas kā tās, "kas identificē preci, kura izgatavota kādas dalībvalsts teritorijā vai šās teritorijas reģionā vai vietā, kur preces noteiktā kvalitāte, reputācija vai citas īpašības ir būtiski saistāmas ar tās ģeogrāfisko izcelsmi". Iepriekš minētajā 1958. gada Lisabonas vienošanās tamlīdzīgi tiek definēti cilmes vietu nosaukumi.

59 — Tas izriet no jēdziena "noteiktais apvidus", kas iepriekš minētās Regulas Nr. 1493/1999 VI pielikuma A punktā nozīmē tikai "vīnogu audzēšanas apgabalu vai vīnogu audzēšanas apgabalu kombināciju [kopumu]". Jau minētās Regulas Nr. 1576/89 trešajā apsvērumā skaidrāk norādīts, ka "[...] Kopienas noteikumos [Kopienų tiesībās] attiecībā uz noteiktām teritorijām, kuru starpā izņēmuma kārtā var būt arī valstis, būtu jārezervē ģeogrāfiskie nosaukumi, kas uz tām attiecas [...]", 5. panta 3. punktā paredzot konkrētus izņēmumus attiecībā uz Luksemburgu — "marque nationale luxembourgeoise".

reti sastopama⁶⁰, šai situācijai esot raksturīgai mazu valstu gadījumā, tam tomēr neizslēdzot tā attiecināšanu uz citiem gadījumiem. Tiem pieskatāmi, piemēram, "Sveicia"⁶¹ vai "Salamini italiani alla cacciatora"⁶² reģistrācija.

faktori⁶³. Lai arī saikļa "un" lietojums liecina par to, ka vajadzīgi ir abi, nekas neliedz kādam no tiem parasti būt pārsvarā tādējādi, ka vairumā gadījumu, ja īpašības atbilst dabas apstākļu ietekmei, tās aizsargā ar cilmes vietas nosaukumu, bet ja raksturīgās īpatnības izriet īpaši no cilvēka darbības — ar ģeogrāfiskās izcelsmes norādi⁶⁴.

ii) Kvalitatīvā saikne

36. Šī prasība ir vērsta uz to, lai precei piemistu kvalitāte vai kādas īpašības, pēc kurām to atšķir no citām tā paša veida precēm, pateicoties tās izcelsmes vietas īpašiem nosacījumiem, kā, piemēram, klimātam vai veģētācijai.

37. Tomēr īpatnība izriet no vairāk nekā viena faktora un dažkārt vairāku to kopuma. Tiesību normā minēti "dabas un cilvēka"

b) Pielīdzināti jēdzieni

38. [Pamatregulas] 2. panta 3. un 4. punktā cilmes vietu nosaukuma jēdziens tiek paplašināts, tam pieskaitot tradicionālos un citus [nosaukumus] ar ģeogrāfisku nozīmi.

i) Tradicionāli nosaukumi

39. Parasti teritoriālās norādes ietver vairāk vai mazāk plašas pilsētas, apkaimes, apvidus

60 — Cortés Martín, J. M., iepriekš minētā darba 351. lpp. Šajā sakarā ir pareizi norādīts, ka iespēja šo saikni pierādīt "mazinās, paplašinoties teritoriālajai platībai, uz kuru jāattiecas nosaukumam" (ģenerāladvokāta La Pergolas [*La Pergola*] lietā *Feta* sniegto secinājumu 8. punkts).

61 — Komisijas 1997. gada 24. novembra Regula (EK) Nr. 2325/97, ar ko papildina pielikumu Regulai (EK) Nr. 1107/96 par ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un cilmes vietu nosaukumu reģistrāciju saskaņā ar procedūru, kas izklāstīta Padomes Regulas (EEK) Nr. 2081/92 17. pantā (OV L 322, 33. lpp.).

62 — Komisijas 2001. gada 7. septembra Regula (EK) Nr. 1778/2001, ar ko papildina pielikumu Regulai (EK) Nr. 1107/96 (OV L 240, 6. lpp.).

63 — Lietās C-108/97 un C-109/97 *Windsurfing Chiemsee* (1999. gada 4. maija spriedums, *Recueil*, I-2779. lpp.) sniegto secinājumu 45. punktā ģenerālvokāts Kosmas [*Cosmas*] kā dabiskos faktorus uzskatīja apvidus izejvielas, augsni un klimatiskos apstākļus; kā cilvēka faktorus — līdzīgu uzņēmumu koncentrāciju apgabalā, specializēšanos noteiktu produktu ražošanā vai sagatavošanā un noteikta līmeņa kvalitātes nodrošināšanu.

64 — Krietni liels daudzums minerālūdeņu — kuros pārsvarā ir dabas faktori — patiešām ir reģistrēti kā cilmes vietu nosaukumi, savukārt maizes, saldumu un konditorejas izstrādājumi — kā ģeogrāfiskās izcelsmes norādes. Jāņem vērā, ka ar minēto Regulu Nr. 692/2003 minerālūdeņi un avotu ūdeņi ir izslēgti no Pamatregulas piemērošanas jomas, tādējādi, beidzoties desmit gadu termiņam, skaitot no tās pieņemšanas dienas, šie nosaukumi vairs neatradīsies reģistrā (2. pants).

vai reģiona nosaukumu. Tomēr tirdzniecībā ir pazīstami arī citi plašākas nozīmes apzīmējumi, kas uz izcelsmi noteiktā apvidū norāda nevis tieši un nepārprotami, bet gan netieši. Tā tas notiek ar tradicionāliem nosaukumiem, kas gan tieši nenorāda uz kādu vietu, tomēr spēj norādīt uz preču izcelsmi, jo patērētāju apziņā rada asociācijas ar kādu vietu⁶⁵.

40. Saskaņā ar 2. panta 3. punktu atsevišķi tradicionāli ģeogrāfiski vai neģeogrāfiski nosaukumi, kas apzīmē lauksaimniecības produktu vai pārtiku ar izcelsmi kādā reģionā vai kādā konkrētā vietā un kas atbilst 2. punkta a) apakšpunkta otrajā ievilkumā minētajiem nosacījumiem, arī uzskatāmi par [ir pielīdzināmi] cilmes vietas nosaukumiem⁶⁶.

41. Šajos nosaukumos, kas atļauti arī tādās citās jomās kā vīnkopības nozarē⁶⁷, ģeogrā-

fiskā saikne pazūd, lai arī kā pamatīpašība paliek tā asociācija ar konkrētu reģionu, no kuras izriet zināmas īpatnības. Tie ir ārkārtas gadījumi, kad "atsevišķi nosaukumi", kā minēts tiesību normā, atbilst tā jēdziena, kam tie ir pielīdzināmi, būtiskajām prasībām.

42. Atšķirībā no citām nozarēm, kurās aizsardzība tiek paredzēta tikai attiecībā uz īpaši norādītām raksturīgajām īpašībām, šajā gadījumā vispārīga aizsardzība tiek nodrošināta lauksaimniecības produktiem vai pārtikai ar izcelsmi "kādā reģionā vai kādā konkrētā vietā", ar nosacījumu, ka to kvalitāte vai īpašības lielā mērā vai pilnīgi ir saistītas ar īpašu ģeogrāfisku vidi un tai piemītošajiem dabas vai cilvēka faktoriem, un ražošana, apstrāde un sagatavošana veikta attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā.

ii) Citas teritoriālās norādes

65 — Fernández Novoa, C. *La protección internacional de las denominaciones geográficas de los productos*. Madrid: Tecnos, 1970, 3. lpp.

66 — Regulas priekšlikumā (OV C 30, 11. lpp.) tie pielīdzināti ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm. Turklāt paplašinājuma neattiecināšanu uz šīm pēdējām daži autori atzina par diskriminējošu: Beier, F. K. un Knaak, R. *The Protection of Direct and Indirect Geographical Indications of Source in Germany and The European Community*. *International Review of Industrial Property and Copyright Law*, 25. sējums, 1994, 32. lpp.; Tilmann, W. *EG-Schutz für Geographische Herkunftsangaben. Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht*, 1992, 833. lpp. un Jiménez Blanco, P. *Las denominaciones de origen en el Derecho del comercio internacional*. Madrid: *Eurolex*, 1996, 52. lpp.

67 — Jau minētās Regulas Nr. 1493/1999 VI pielikumā noteikts, ka nosaukumus "muscadet", "blanquette", "vinho verde", "cava" un "manzanilla" atzīst par to attiecīgo noteikto apvidu nosaukumiem, kuriem attiecīgās dalībvalstis noteikušas robežas un kurus tās pārvaldījušas līdz 1986. gada 1. martam. Ļaunlīdzīgi jau minētajā Regulā Nr. 1576/89 tiek aizsargāti nosaukumi "pacharán", "korn", "kornbrand" un "jägersee".

43. [Pamatregulas] 2. panta 4. punktā aizsardzība tiek paplašināta, aptverot arī gadījumus, kad attiecīgo produktu izejvielas ir no

ģeogrāfiska apgabala, kas lielāks par apstrādes teritoriju, vai cita ģeogrāfiska apgabala, kas nav apstrādes teritorija, ja vien izejvielu ražošanas teritorija ir ierobežota, attiecīgo izejvielu ražošanai ir īpaši apstākļi un ir paredzēti pārbaudes pasākumi, lai nodrošinātu, ka tiek ievēroti minētie nosacījumi.

44. Šeit tiek ietverti gadījumi, kad ar cilmes vietas nosaukumu apzīmētas preces izcelsme tomēr nav norādītā vietā⁶⁸.

2) Neregistrējami nosaukumi

45. [Pamatregulas] 3. pantā izdarīta negatīva norobežošana, aizliedzot reģistrēt noteiktus nosaukumus, tādus kā sugas vārdus un nosaukumus, kas var maldināt par produkta patieso izcelsmi.

a) Sugas vārdi

46. Pamatojoties uz klasisku aizliegumu, ko piemēro valstu iestādes un ir atzinusi Tie-

sa⁶⁹, iepriekš minētās tiesību normas 1. punktā aizliegts reģistrēt “nosaukumus, kas pārvērtušies par sugas vārdiem”. Šo tiesību normu papildina 17. panta 2. punkta noteikums, ar kuru arī tiek izslēgti “sugas vārdi”, lai arī tie var Kopienas dalībvalstīs būt aizsargāti vai sava lietojuma dēļ būt atzīti citās valstīs, kurās nav paredzēta aizsardzības sistēma.

47. Aizliegums ir pamatots ar to, ka tie vairs nepilda savu pamatfunkciju, zaudējami saikni ar izcelsmes apgabalu [un] vairs neraksturodami pašu produktu kā iegūtu noteiktā vietā, kļūstot par lietu sugu vai veidu aprakstošiem⁷⁰.

48. Apzinoties aizlieguma radītās grūtības, pašā Pamatregulā ir paredzēti noteikumi tā ierobežošanai. Pirmkārt, tajā norādīts, ka “šajā regulā “nosaukums, kas pārvērties par sugas vārdu” ir lauksaimniecības produkta vai pārtikas nosaukums, kas, lai gan tas attiecas uz izcelsmes vietu vai reģionu, kur šis produkts [...] sākotnēji ražots vai tirgots, ir pārvērties par kāda lauksaimniecības produkta vai pārtikas parasto nosaukumu”. Otrkārt, tajā piebilsts, ka “lai noskaidrotu,

68 — Šis izņēmums regulā ietverts, izpildot Apvienotās Karalistes priekšlikumu reģistrēt “Stilton sieru”, kura izgatavošana aizsākās Anglijas pilsētā Stiltonā, lai arī pēc tam tika pārnesta uz citu tuvēju vietu, saglabājot nosaukumu, pateicoties kuram tas bija tradicionāli pazīstams.

69 — 1975. gada 20. februāra spriedums lietā 12/74 Komisija/Vācija (*Recueil*, 181. lpp.), kas pazīstams kā “Sekt-Weinbrand”.

70 — Fernández Novoa, C., iepriekš minētā darba 39. lpp.; arī Mattered, A. *El mercado único, sus reglas y su funcionamiento*. Madrid: Civitas, 1991, 447. lpp.

vai nosaukums pārvērties par sugas vārdu, nem vērā visus faktorus, jo īpaši:

- esošo stāvokli dalībvalstī, kur nosaukums radies, un patēriņa apgabalos;
- esošo stāvokli citās dalībvalstīs;
- attiecīgos valsts likumus vai Kopienas tiesību aktus”.

49. Šie nav vienīgie piesardzības pasākumi, tā kā tajā pašā 3. pantā noteikts, ka pirms tiesību normu stāšanās spēkā Padome izveido un apstiprina nepilnīgu [neizsmeļošu], orientējošu sarakstu ar to lauksaimniecības produktu vai pārtikas izstrādājumu nosaukumiem, uz ko attiecas šī regula un kas saskaņā ar 1. punktu tiek uzskatīti par sugas vārdiem, un tādējādi tos nevar reģistrēt. Bet šo secinājumu nolasišanas dienā [šis] uzdevums vēl nav ticis izpildīts.

b) Maldinoši nosaukumi

50. [Pamatregulas] 3. panta 2. punktā tiek aizliegts reģistrēt nosaukumu, kas ir pretrunā

“ar auga vai dzīvnieka šķirnes nosaukumu un tādēļ var maldināt plašu sabiedrību attiecībā uz produkta patieso izcelsmi”.

3) Reģistrācijas procedūra

51. Tāpat kā citu rūpnieciskā īpašuma tiesību gadījumā arī lauksaimniecības vai pārtikas produkta apzīmējuma aizsardzība ir atkarīga no [tā] reģistrācijas, šai procedūrai esot būtiskai un atbilstoši mērķiem, kas ir analogiski Kopienas preču zīmes [mērķiem]⁷¹ atšķirībā no vinkopības nozarē notiekošā.

52. Būdams vienīgais šādu apzīmējumu aizsardzības līdzeklis Kopienā, šis nosacījums saskaņā ar 17. panta 3. punktu ir jāievēro pat attiecībā uz nosaukumiem, kas līdz Pamatregulas spēkā stāšanās brīdim jau tika aizsargāti valstu tiesībās vai sava lietojuma dēļ atzīti valstīs, kur pieņemta cita sistēma. To var noformēt parastās vai vienkāršotās procedūras ceļā.

71 — To regulē Padomes 1993. gada 20. decembra Regula (EK) Nr. 40/94 par Kopienas preču zīmi (OV L 11, 1. lpp.).

a) Parastā procedūra

53. Tā ietver divus secīgus posmus, no kuriem pirmajā tiek iesaistīta valsts valdība un otrajā — Komisija. Šis pēdējais posms ietver pārbaudi, vajadzības gadījumā — iebildumu un lēmumu par reģistrāciju.

54. Saistībā ar šīm prasībām atcelt tiesību aktu būtu vēl jāuzsver, ka Pamatregulas 15. pantā⁷² paredzēts izveidot komiteju — turpmāk tekstā — “Regulatīvā komiteja” — kurai iesniedz projektu atzinuma sniegšanai. Tad pastāv divas iespējas: ja tas tiek saskaņots, to apstiprina; ja netiek — priekšlikums tiek nekavējoties iesniegts Padomei. Šai pēdējai iespējai pielīdzināms arī gadījums, kad minētā komiteja nav sniegusi atzinumu, kam pamatā bieži vien ir balsu nepietiekamība. Ja kādu iemeslu dēļ Padome nav pieņēmusi lēmumu trīs mēnešu laikā, “ierosinātos pasākumus apstiprina Komisija”.

b) Vienkāršotā procedūra

55. Ar iepriekš minēto Regulu Nr. 692/2003 atceltajā 17. pantā papildus šai procedūrai

72 — Šīs normas jaunā redakcija ietverta Padomes 2003. gada 14. aprīļa Regulā (EK) Nr. 806/2003, ar ko Lēmumam 1999/468/EK pielāgo noteikumus par komitejām, kuras palīdz Komisijai īstenot tai piešķirtās ieviešanas pilnvaras, kas noteiktas Padomes dokumentos, kuri pieņemti atbilstīgi konsultēšanas procedūrai (kvalificēts balsu vairākums) (OV L 122, 1. lpp.).

tika paredzēta cita, vienkāršāka kārtība, lai novērstu, ka uz valstu tiesību sistēmās jau aizsargātiem nosaukumiem tiktu attiecināti tie paši šķēršļi un gaidīšanas laiki kā uz jaunajiem.

56. Tajā tika paredzētas šādas darbības:
a) sešu mēnešu laikā pēc tiesību akta spēkā stāšanās dalībvalstis dara zināmu Komisijai, kurus no to likumīgi aizsargātajiem nosaukumiem vai — dalībvalstīs, kur nav aizsardzības sistēmas — kurus pastāvīgi izmantotus nosaukumus tās vēlas reģistrēt saskaņā ar šo tiesību aktu; un b) saskaņā ar 15. pantā noteikto procedūru minētā iestāde reģistrē 1. punktā minētos nosaukumus, kuri atbilst 2. un 4. pantam, nepiemērojot 7. pantu un tiekot liegtam reģistrēt “sugas vārdus”⁷³.

c) Zinātniskā komiteja

57. Neatkarīgi no izvēlētās procedūras saskaņā ar šo regulējumu nereti nākas izskatīt

73 — Šīs procedūras siks apraksts ir sniegts Komisijas Paziņojumā uzņēmējiem, kuri saskaras ar lauksaimniecības produktu un pārtikas cilmes vietu nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, attiecībā uz Regulas Nr. 2081/92 17. pantā paredzēto vienkāršoto Kopienas reģistrācijas procedūru (OV C 273, 09.10.1993., 4. lpp.). Juridiskajā literatūrā ir arī kritizēts tādas procedūras trūkums, kas ļautu reģistrācijas skartajām personām celt iebildumus; cita starpā Cortés Martín, iepriekš minētā darba 386. un 387. lpp. Saskaņā ar iepriekš minētās Regulas Nr. 692/2003 trīspadsmito apsvērumu šis trūkums — citu iemeslu starpā — noveda pie vienkāršotās procedūras atcelšanas.

loti tehniska rakstura jautājumus. Lai konsultētos šajos jautājumos, Komisija ar 1992. gada 21. decembra lēmumu⁷⁴ izveidoja zinātnisko komiteju, kuras sastāvā darbojas augsti kvalificēti eksperti un kuras uzdevums ir izvērtēt norāžu un nosaukumu noteikšanas faktoros, to izņēmumus, kā arī to, vai tie ir sugas vārdi, un novērtēt preces tradicionālo raksturu un kritērijus saistībā ar patērētāju sajaukšanas iespēju konflikta gadījumos.

iekļaut jaunu nosaukumu⁷⁶. Tieši viena no šiem papildinājumiem apstrīdēšana ir šeit izskatīto prasību pamatā.

III — Tiesas judikatūras izvērtēšana

60. Lai izprastu aplūkojamos jēdzienus, piešķirtās aizsardzības mērķi un Pamatregulas būtību, īpaši svarīga nozīme ir Tiesas nolēmumu izpētei.

E — Regula (EK) Nr. 1107/96

58. Balstīdamās uz Pamatregulas 17. pantā paredzētajiem paziņojumiem, Komisija 1996. gada 12. jūnijā pieņēma Regulu (EK) Nr. 1107/96⁷⁵, lai publicētu Kopienu mērogā veiktās reģistrācijas. [Regulas] 1. pantā noteikts, ka "nosaukumus, kas uzskaitīti pielikumā, [...] reģistrē kā aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes [...] vai aizsargātus cilmes vietu nosaukumus [...]".

A — Kvalificēšana par rūpnieciskā un komerciālā īpašuma tiesībām

61. Cilmes vietas nosaukumi pirmo reizi tika aplūkoti, lai arī netieši, spriedumā lietā *Dassonville*⁷⁷ saistībā ar prejudiciālā nolēmuma tiesvedību par agrāko Liguma 30., 31., 32., 33., 36. un 85. panta interpretāciju sakarā

59. Šajā pielikumā vairākkārt ir tikuši izdarīti grozījumi un papildinājumi, parasti nolūkā

74 — [Komisijas] 1992. gada 21. decembra Lēmums 93/53/EEK, ar ko izveido Cilmes vietu nosaukumu, ģeogrāfisko izcelsmes norāžu un īpašu sertifikātu zinātnisko komiteju (OV 1993, L 13, 16. lpp.), kas ir grozīts ar 1994. gada 14. jūnija Lēmumu 94/437/EEK (OV L 180, 47. lpp.) un 1997. gada 2. oktobra Lēmumu 97/656/EEK (OV L 277, 30. lpp.).

75 — Par ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un cilmes vietu nosaukumu reģistrāciju saskaņā ar procedūru, kas izklāstīta Padomes Regulas (EEK) Nr. 2081/92 17. pantā (OV L 148, 1. lpp.).

76 — Komisijas 1996. gada 1. jūlija Regula (EK) Nr. 1263/96 (OV L 163, 19. lpp.), 1997. gada 23. janvāra Regula Nr. 123/97 (OV L 22, 19. lpp.), 1997. gada 12. jūnija Regula Nr. 1065/97 (OV L 156, 5. lpp.), 1998. gada 20. janvāra Regula Nr. 134/98 (OV L 15, 6. lpp.), 1998. gada 20. marta Regula Nr. 644/98 (OV L 87, 8. lpp.), 1998. gada 17. jūlija Regula Nr. 1549/98 (OV L 202, 25. lpp.), 1999. gada 13. janvāra Regula Nr. 83/1999 (OV L 8, 17. lpp.), 1999. gada 18. marta Regula Nr. 590/1999 (OV L 74, 8. lpp.), 1999. gada 25. maija Regula Nr. 1070/1999 (OV L 130, 18. lpp.), 1999. gada 29. oktobra Regula Nr. 2317/1999 (OV L 280, 66. lpp.), 2000. gada 17. aprīļa Regula Nr. 813/2000 (OV L 100, 5. lpp.), 2000. gada 11. decembra Regula Nr. 2703/2000 (OV L 311, 25. lpp.), 2001. gada 10. maija Regula Nr. 913/2001 (OV L 129, 8. lpp.), 2001. gada 28. jūnija Regula Nr. 1347/2001 (OV L 182, 3. lpp.), 2003. gada 19. septembra Regula Nr. 1660/2003 (OV L 234, 10. lpp.), kā arī jau minētās — Regula Nr. 2325/97 un Regula Nr. 1778/2001, un pašreiz apstrīdētā Regula Nr. 1829/2002.

77 — 1974. gada 11. jūlija spriedums lietā 8/74 (*Recueil*, 837. lpp.).

ar eksportētāja valsts valdības izdota oficiāla dokumenta pieprasīšanu Beļģijā attiecībā uz precēm ar cilmēs vietas nosaukumu. To atzīdama par pasākumu ar līdzvērtīgu iedarbību (5. punkts), Tiesa noteica, ka, nepastāvot Kopieniu režīmam, kas garantētu patērētājiem produkta izcelsmes īstumu, valstis drīkst veikt saprātīgus, nediskriminējošus un neierobežojošus pasākumus negodīgu darbību novēršanai (ši sprieduma 6. un 7. punkts).

62. Iepriekš minētajā spriedumā lietā *Sekt-Weinbrand* šis jautājums tika tiešāk iztirzāts no preču brīvas aprites viedokļa. Komisija uzskatīja, ka Vācija šo brīvību ierobežojusi, nosaukumu “Sekt” un “Weinbrand” izmantošanu rezervējot [savas] valsts vīnu un brendiju [spirtoto dzērienu] apzīmēšanai, un “Prädikatssekt” — to “Sekt” [dzirkstošo vīnu] apzīmēšanai, kas izgatavoti šajā valstī un ietver obligāti noteikto Vācijas vīnogu minimālo daudzumu. Tam piekrita arī Tiesa, noteikdama, ka, lai arī neiestādāmie pret valstu tiesībām pieņemt tiesību aktus šajā jautājumā, Līgums aizliedz ieviest jaunus patvaļīgus un nepamatotus nosacījumus, kas rada kvantitatīviem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību, šādām sekām iestājoties gadījumā, kad izcelsmes norādēm paredzētā aizsardzība tiek piešķirta citiem nosaukumiem, kas tādi nav, attiecīgajā laikā būdami sugas vārdi.

63. Spriedumā tika atzīts, ka vajadzība garantēt cilmēs vietu nosaukumus pamato brīvas aprites ierobežojumu, ciktāl tie nodrošina ražotāju interešu aizsardzību pret negodīgu konkurenci un patērētāju aizsardzību pret norādēm, kas varētu tos maldināt (7. punkts). Spriedumā lietā *Cassis de Dijon*⁷⁸, lai ierobežojumu pamatotu no jauna, tika norādīts uz “komercdarījumu godīgumu” un “patērētāju aizsardzību”.

64. Tomēr šie pamati nav to EKL 30. pantā minēto izņēmumu starpā, kurus nevar “paplašināti attiecināt uz citiem, īpaši nenoteiktiem gadījumiem”⁷⁹, bet jāinterpretē šauri⁸⁰. Tādēļ radās šaubas par iepriekš minētā noteikuma attiecināmību uz jēdzieniem, kas norāda uz priekšmeta izcelsmi.

65. Vairākums juridiskās literatūras autoru atbalstīja to iekļaušanu tiesību normā minētajā rūpnieciskā un komerciālā īpašuma jēdzienā⁸¹. Šajā sakarā tika piesaukta

78 — 1979. gada 20. februāra spriedums iepriekš minētajā lietā, kas pazīstama kā “Cassis de Dijon” attiecās uz Francijā brīvā tirdzniecībā esošu franču augļu likieri ar 15° un 20° alkohola saturu, kura tirgošanai Vācijā tika pieprasīts, lai tā alkohola saturs nebūtu mazāks par 25°.

79 — 1981. gada 17. jūnija spriedums lietā 113/80 Komisija/Irija (*Recueil*, 1625. lpp., 7. punkts), 1982. gada 9. jūnija spriedums lietā 95/81 Komisija/Itālija (*Recueil*, 2187. lpp., 20. un 21. punkts) un 1997. gada 7. maija spriedums apvienotajās lietās no C-321/94 līdz C-324/94 *Pistre* u.c. (*Recueil*, I-2343. lpp., 52. punkts).

80 — 1991. gada 19. marta spriedums lietā C-205/89 Komisija/Grieķija (*Recueil*, I-1361. lpp., 9. punkts).

81 — Piemēram, Beier, F. K. *Propiedad industrial y libre circulación de mercancías en el mercado interior y en el comercio con terceros Estados. Revista General de Derecho*, 1990. gada jūnijs, Nr. 549, 4521. lpp. un 4519. lpp., 31. zemsvītras piezīme; tāpat Bercovitz, A., iepriekš minētā darba 520. lpp.

1883. gada 20. marta Parīzes Konvencija par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību⁸², kuras 1. panta 2. punktā kopā ar patentiem un preču zīmēm tika norādīts arī uz "izcelsmes norādēm vai cilmes vietu nosaukumiem".

*sorzio del Prosciutto di Parma*⁸⁶ un *Salumificio S. Rita*⁸⁷.

66. Spriedumā lietā *Delhaize* un *Le Lion*⁸³ šī tēze tika pieņemta, izvērtējot iespēju vīnu iepildīt pudelēs no tā izgatavošanas vietas atšķirīgā vietā, un liegšana to darīt tika atzīta par aizliegtu ierobežojumu, ko "ar rūpnieciskā un komerciālā īpašuma aizsardzību saistīti apsvērumi EK līguma 36. panta [jaunajā redakcijā ar grozījumiem — EKL 30. pants] izpratnē pamato tikai gadījumā, ja tas vajadzīgs, lai nodrošinātu, ka cilmes vietas nosaukums pilda savu konkrēto uzdevumu" (16. punkts). Tamlīdzīga nostāja pausta spriedumos lietās *Exportur*⁸⁴ un *Beļģija/Spānija*⁸⁵; saskaņā ar šo pēdējo "cilmes vietu nosaukumi ietilpst rūpnieciskā un komerciālā īpašuma tiesībās. Piemērojamie tiesību akti aizsargā to īpašniekus pret to, ka šos nosaukumus ļaunprātīgi izmanto trešās personas, kas vēlas gūt labumu no to iegūtās reputācijas. Tie paredzēti, lai garantētu, ka aizsargātais produkts ir no noteikta ģeogrāfiskā apgabala un tam piemīt konkrētas īpašības" (54. punkts). Šis uzskats ir atkārtoti pausts spriedumos lietās *Ravil*, kā arī *Con-*

B — Aizsardzības mērķis

67. Jau minētajā spriedumā lietā *Sekt-Weinbrand* tika skaidri noteikts, ka cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu uzdevums ir informēt un nodrošināt, ka apzīmētajam produktam "faktiski piemīt īpašības un raksturīgās pazīmes, ko nosaka tā izcelsmes ģeogrāfiskā vieta" (7. punkts). Šajā judikatūrā noteikts, ka vajadzīga divkārša — gan telpiska, gan kvalitatīva — saikne⁸⁸, kuras prasība ir ietverta Pamatregulā un uzsvēta jau minētajā spriedumā lietā *Delhaize* un *Le Lion*.

68. Spriedumā tāpat jau iepriekš minētajā lietā *Beļģija/Spānija* tika uzsvērtā reputācija patērētāju starpā, ko komersanti var izmantot, lai piesaistītu klientus. Tajā tika norādīts, ka "cilmes vietu nosaukumu reputācija ir atkarīga no to tēla patērētāju apziņā. Savukārt šis tēls pamatā ir atkarīgs no sevišķām

82 — Pārskatīta Stokholmā 1967. gada 14. jūlijā. *Appvienoto Nāciju līgumu krājums (Recueil des traités des Nations unies)*, 828. sējums, Nr. 11851, 305. lpp.

83 — 1992. gada 9. jūnija spriedums lietā C-47/90 (*Recueil*, I-3669. lpp.).

84 — 1992. gada 10. novembra spriedums lietā C-3/91 (*Recueil*, I-5529. lpp.).

85 — 2000. gada 16. maija spriedums lietā C-388/95 (*Recueil*, I-3123. lpp.).

86 — 2003. gada 20. maija spriedums lietā C-469/00 (*Recueil*, I-5053. lpp., 49. punkts).

87 — 2003. gada 20. maija spriedums lietā C-108/01 (*Recueil*, I-5121. lpp., 64. punkts).

88 — Divkāršas saiknes esamība pat attiecībā uz izcelsmes norādēm tika asi kritizēta juridiskajā literatūrā. Cita starpā Beier, F. K. La nécessité de protéger les indications de provenance et les appellations d'origine dans le Marché Commun. En marge de l'Arret Sekt/Weinbrand de la Cour de Justice des Communautés européennes du 20 février 1975. *Propriété Industrielle*, OMIPI/BIRPI, 1977, 160. lpp.

īpašībām un produkta kvalitātes kopumā, tieši šai pēdējai nosakot tā reputāciju” (56. punkts).

69. Iekļaušana rūpnieciskajā un komerciālajā īpašumā to īpašniekiem mantisko tiesību ziņā piedāvā jaunu perspektīvu, kas balstīta uz viņu preču izteiktu vai netiešu pazīstamību⁸⁹, aizsargājot pret ļaunprātīgu izmantošanu no to personu puses, kas nosaukumu vēlas izmantot bez tiesiska pamata. Citiem vārdiem sakot, tas nozīmē lietojuma monopoltiesību piešķiršanu. Spriedumā lietā *Keurkoop*⁹⁰ noteikts, ka šo EKĻ 30. pantā paredzēto īpašumtiesību aizsardzības mērķis ir “noteikt šim īpašumam raksturīgās ekskluzīvās tiesības” (14. punkts).

70. Tomēr no sprieduma lietā *Warsteiner Brauerie*⁹¹ un skaidrāk — no jau minētā sprieduma lietā *CMA* secināms, ka tā saucamo vienkāršo izcelsmes norāžu aizsardzība izriet nevis no rūpnieciskā un komerciālā īpašuma, bet gan patērētāju aizsardzības. Šā pēdējā sprieduma 26. punktā tiek atspēkots apgalvojums par to, ka “apstrīdē-

tais regulējums ir pamatots saskaņā ar EK līguma 36. pantu (jaunajā redakcijā ar grozījumiem — EKĻ 30. pants), piemērojot atkāpi rūpnieciskā un komerciālā īpašuma aizsardzībai, ciktāl preču zīme *CMA* ir vienkārša ģeogrāfiskās izcelsmes norāde”.

C — Pamatregula

71. Regulu Nr. 2081/1992 Tiesa ir izvērtējusi jau vairākkārt. Vispārīga pārskata gūšanas nolūkā mēģinot sistematizēt judikatūru, nolēmumus, kas attiecas uz piemērošanas jomu, var nodalīt no tiem, kas attiecas uz Kopienų seguma paplašināšanu, kā arī reģistrāciju un tās sekām.

1) Piemērošanas joma

72. Spriedumā lietā Itālija/Komisija⁹² prasībā, kurā tika apstrīdēta Regula par olīveļļas tirdzniecības standartiem⁹³, tika noteikts, ka Pamatregulā noteiktie kritēriji “attiecas uz noteiktiem viendabīgiem ģeogrāfiskiem ap-

89 — Uz “reputāciju” īpaši norādīts, piemēram, 1978. gada 23. maija spriedumā lietā 102/77 *Hoffmann-La Roche* (*Recueil*, 1139. lpp., 7. punkts), 1996. gada 11. jūlija spriedumā apvienotajās lietās no C-71/94, C-72/94 un C-73/94 *Eurim-Pharm* (*Recueil*, I-3603. lpp., 31. punkts) — abi no kuriem attiecas uz preču zīmēm —, iepriekš minētajā 1992. gada 10. novembra spriedumā lietā *Exportur*, 28. punkts, vai [un] 1994. gada 13. decembra spriedumā lietā C-306/93 *SMW Winzersekt* (*Recueil*, I-5555. lpp., 25. punkts).

90 — 1982. gada 14. septembra spriedums lietā 144/81 (*Recueil*, 2853. lpp.).

91 — 2000. gada 7. novembra spriedums lietā C-312/98 (*Recueil*, I-9187. lpp.), kurā atbildēts uz prejudiciālo jautājumu, kas uzdots parāvē par alus etiķetēšanu.

92 — 2000. gada 14. decembra spriedums lietā C-99/99 (*Recueil*, I-11535. lpp.).

93 — Komisijas 1998. gada 22. decembra Regula (EK) Nr. 2815/98 (OV L 349, 56. lpp.).

gabaliem un nevar pārvērsties vispārīgos noteikumos, kas piemērojami neatkarīgi no attiecīgo apgabalu platības un nevienādīguma”, tādējādi nepastāvot “vispārīgam principam, saskaņā ar kuru dažādu lauksaimniecības produktu izcelsme būtu [noteikti un] vienvēidīgi nosakāma atkarībā no ģeogrāfiskā apgabala, kur tie audzēti” (24. punkts).

73. Turklāt no sprieduma lietā *Budějovický Budvar*⁹⁴ izriet, ka Pamatregulas piemērošanas joma “būtībā ir atkarīga no nosaukuma rakstura, tai aptverot tikai tādu produktu nosaukumus, kuru īpašības ir īpaši saistītas ar to ģeogrāfisko izcelsmi, kā arī [to nosaka apstākļi, ka] piešķirtā aizsardzība ir spēkā visā Kopienā”.

74. Konkrētāk, jau iztīrītajā spriedumā lietā *Pistre u.c.*, atbildot uz Francijas *Cour de cassation* [Kasācijas tiesa] uzdoto prejudiciālo jautājumu par vārda “montagne” [“kalns”] lietojumu attiecībā uz lauksaimniecības un pārtikas produktiem, tika norādīts uz vajadzīgo saikni starp produktu kvalitāti un īpašībām, no vienas puses, un ģeogrāfisko vidi, no otras puses. Šā vārda gadījumā šādas saiknes nav, un turklāt tas pircēju vedina domāt par īpašībām, kas vispārīgi saistāmas ar kalnu apvidiem un nevis kādu vietu, reģionu vai valsti.

94 — 2003. gada 18. novembra spriedums lietā C-216/01 (*Recueil*, I-13617. lpp.).

75. No šā pēdējā sprieduma izriet, ka katrā ziņā ārpus Pamatregulas piemērošanas jomas valstīm tiek saglabātas tiesības savā teritorijā regulēt teritoriālās [ģeogrāfiskās izcelsmes] norādes. Jau minētajā spriedumā lietā *Warsteiner Brauerei* šis kritērijs tika apstiprināts saistībā ar vienkāršajām norādēm, nosakot, ka Kopienas tiesības “neiestājas pret tāda valsts tiesiskā regulējuma piemērošanu, ar kuru maldināšanas draudu dēļ tiek liegts izmantot ģeogrāfiskās izcelsmes norādi gadījumā, kad nav saistības starp produkta īpašībām un tā ģeogrāfisko izcelsmi” (54. punkts). Šī doma ir uzsvērtā iepriekš minētajā spriedumā lietā *Budějovický Budvar*.

2) Aizsardzības apjoms

76. Spriedumā lietā *Conorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola*⁹⁵ tika noteikts, pirmkārt, ka pašreizējās Eiropas tiesībās preču brīvas aprites princips neiestājas pret to, ka dalībvalsts paredz pasākumus reģistrēto nosaukumu aizsardzībai. Turklāt tajā piebilsts, ka Pamatregulas aizsardzība aptver jebkādu maldināšanu [13. panta 1. punkta b) apakšpunkts], pat ja ir norādīta patiesā izcelsme, tostarp gadījumos, kad izmantotais

95 — 1999. gada 4. marta spriedums lietā C-87/97 (*Recueil*, I-1301. lpp.). Izskatītajā lietā konfliktā nonāca nosaukums “Cambozola”, ar kuru apzīmē sieru, kas Itālijā ievests no citas dalībvalsts, kurā tas tiek likumīgi ražots, un “Gorgonzola”, ar kuru apzīmē itāļu sieru, kura cilmes vietas nosaukums ir reģistrēts Kopienas reģistrā. Tiesa noteica, ka, lai arī [tā kā] starp abiem pārtikas produktiem ārējā izskata ziņā netrūkst līdzības, var pamatoti uzskatīt, ka aizsargāts nosaukums tiek atsaukts atmiņā, sakrītot zilbju skaītam un divām pēdējām no tām esot vienādām, tādējādi izraisot acimredzamu fonētisku un optisku līdzību starp abiem vārdiem.

vārds ietver daļu no aizsargātā nosaukuma, un apstākļi, vai pastāv sajaukšanas iespēja, tādējādi nav būtisks (25. un 26. punkts).

77. Tomēr, tā kā parasti no izgatavošanas līdz laišanai tirgū ir vairāki posmi, iepriekš minētajos spriedumos lietās *Ravil* un *Consorzio del Prosciutto di Parma* un *Salumificio S. Rita* minēta iespēja siera rīvēšanu un iepakojšanu, kā arī šķiņķa sagriešanu šķēlēs veikt no izgatavošanas vietas atšķirīgās vietās. Abos nolēmumos tika noteikts, ka cilmes vietu nosaukumu mērķa sasniegšanai nepietiek nedz ar pienākumu informēt pircējus par to, ka šīs darbības ir veiktas citviet, nedz ar ārpus izcelsmes reģiona veiktām pārbaudēm⁹⁶.

tika iztīrīts jautājums par reģistrācijas obligāto raksturu, otrajā [spriedumā] ar atsauci uz pirmo, noliedzot valsts iestādes piešķirtas aizsardzības palikšanu spēkā pēc tam, kad reģistrāciju ir veikusi Komisija, pat gadījumā, ja tā būtu bijusi plašāka nekā Eiropas [tiesībās paredzētā] (18. punkts).

79. Savukārt reģistrācijas sekas ir noteiktas spriedumā lietā *Chiciak* un *Fol*, izvērtējot iespēju vienpusēji mainīt reģistrēto nosaukumu saskaņā ar Pamatregulas 17. pantā paredzēto vienkāršoto procedūru. Šāda iespēja tika noliegta, nosakot, ka [minētā] tiesību norma jāinterpretē tādējādi, ka "pēc tās spēkā stāšanās dalībvalsts, pieņemot valsts tiesību aktus, nevar nedz izmainīt cilmes vietas nosaukumu, kura reģistrāciju tā lūgusi saskaņā ar 17. pantu, nedz to aizsargāt valsts mērogā" (33. punkts).

3) Reģistrācija un tās sekas

78. Spriedumos lietās *Chiciak* un *Fol*⁹⁷, kā arī iepriekš minētajā spriedumā lietā *Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola*

80. Saistībā ar reģistrācijas sekām tāpat jāmin arī spriedums lietā *Bigi*⁹⁸. Prāvā tika izskatīts jautājums, vai rīvētu sieru var tirgot kā "parmesan" ārpus Itālijas — valsts, kurā tas tiek izgatavots un kur šo nosaukumu lietot ir aizliegts — tāpēc, ka tas neatbilst "Parmigiano Reggiano" specifikācijai. Atbilde bija ļoti skaidra: kopš brīža, kad kāda [daļib] valsts lūdz veikt reģistrāciju vienkāršotās procedūras ceļā, attiecīgajām prasībām neatbilstoši produkti vairs nevar tikt likumīgi tirgoti tās teritorijā; turklāt līdz ar iekļaušanu sarakstā Pamatregulas 13. panta 2. punktā

96 — Ņemot vērā, ka cilmes vietu nosaukumu produktu apraksti netiek publicēti, šajās lietās tiek pārbaudīta arī iespēja tos izmantot pret trešām personām.

97 — 1998. gada 9. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-129/97 un C-130/97 (*Recueil*, I-3315. lpp.). Lietas faktiskie apstākļi bija tādi, ka Francijas valdībai vienkāršotās procedūras ceļā esot reģistrējušai nosaukumu "épouisses de Bourgogne", tā lūdz izdarīt tajā grozījumus, lai turpmāk aizsargātu tikai nosaukumu "épouisses".

98 — 2002. gada 25. jūnija spriedums lietā C-66/00 (*Recueil*, I-5917. lpp.).

paredzētais izņēmuma regulējums attiecas vienīgi uz precēm, kuru izcelsme nav tās teritorijā.

nosaukums atbilst[u] [pašas regulas] 2. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā izvirzītajām prasībām” (54. punkts). Otrajā jautājumā tā noteica, ka tas, vai jēdziens atzīstams par iedibinātu lietojuma ceļā, ir nosakāms, pamatojoties uz pārbaudēm, ko valsts kompetentās iestādes vajadzības gadījumā valsts tiesu iestāžu uzraudzībā veic pirms tā reģistrācijas pieteikuma iesniegšanas Komisijai (60. punkts).

81. Turklāt, tiekot apstrīdētam vienam no Regulas Nr. 1107/96 grozījumiem, ar kuru tajā kā aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde tika iekļauts nosaukums “Spreewälder Gurken”⁹⁹, Tiesai tika dota iespēja spriedumā lietā *Carl Kühne u.c.*¹⁰⁰ iztīrīt jautājumu par kompetenču sadalījumu starp valstīm un Komisiju reģistrācijas procedūrā, skaidrojot Pamatregulas 17. pantā lietoto “pastāvīgi izmantotu [lietojuma ceļā iedibinātu]” nosaukumu jēdzienu. Pirmajā jautājumā tā norādīja, ka pienākumu sadalījums izskaidrojams ar apstākli, ka reģistrācijas vajadzībām tiek pieņemts, ka ir ticis konstatēts, “ka ir izpildītas noteiktas prasības, un tam vajadzīgs labi pārzināt attiecīgās dalībvalsts konkrētos apstākļus, ko vislabāk pārbaudīt var konkrētās valsts iestādes” (53. punkts), savukārt, Komisijai piekrit nodrošināt, lai “pieteikumam klātpievienotā specifikācija būtu atbilstoša regulas [...] 4. pantam”, proti, ietvertu pieprasītās ziņas, tajā nebūtu acīmredzamu kļūdu, kā arī “ka

4) Secinājums

82. Visos šajos nolēmumos atspoguļota Eiropas tiesību aktiem raksturīgā tendence uzsvērt produktu kvalitāti kopējās lauksaimniecības politikas ietvaros, lai veicinātu to reputāciju, kā tas skaidri norādīts iepriekš minētajos spriedumos lietās *Ravil* un *Consorzio del Prosciutto di Parma* un *Salumificio S. Rita*¹⁰¹, kuros cilmes vietu nosaukumiem tiek piedēvēts divējāds mērķis: garantēt apzīmētā priekšmeta izcelsmi un liegt nosaukuma ļaunprātīgu izmantošanu, vienlaikus aizsargājot rūpniecisko un komerciālo īpašumu, kas saistībā ar preču brīvas aprites principu gūst arvien svarīgāku nozīmi.

99 — Saskaņā ar Komisijas 1999. gada 18. marta Regulu Nr. 590/1999, ar ko papildina pielikumu Regulai (EK) Nr. 1107/96 (OV L 74, 8. lpp.).

100 — 2001. gada 6. decembra spriedums lietā C-269/99 (*Recueil*, I-9517. lpp.).

101 — Ģenerālvokāts Albērs [*Alber*] tāpat izteicās abās lietās sniegtajos secinājumos (92. un, attiecīgi, 97. punkts).

IV — Prāvu priekšvēsture

bā uz baltu sāļītu sieru, ko tradicionāli ražo Grieķijā, konkrēti šī panta 2. punktā minētajos reģionos, no aitu piena vai šī piena maisījuma ar kazas pienu”.

A — *Pirmreizējā “Feta” ietveršana Regulā Nr. 1107/96*¹⁰²

83. 1994. gada 21. janvārī Grieķijas iestādes, pamatojoties uz Pamatregulas 17. panta 1. punktu, lūdza Komisijai kā aizsargātu cilmes vietas nosaukumu reģistrēt siera veida apzīmējumu “Feta”. Pieteikumam klātpievienotajos materiālos tika ietvertas ziņas par ražošanā izmantoto izejmateriālu teritoriālo izcelsmi, izgatavošanas vietas reģiona dabas apstākļiem, to dzīvnieku, no kuriem iegūst izmantoto pienu, sugām un šķirnēm, piena kvalitātes īpašībām, siera sagatavošanas procesu un tā īpatnībām.

84. Materiāliem tika pievienots Lauksaimniecības ministrijas 1994. gada 11. janvāra nolikums Nr. 313025/1994¹⁰³, ar kuru šis nosaukums tiek aizsargāts valsts teritorijā:

— Saskaņā ar 1. panta 2. punktu izgatavošanā izmantojams “vienīgi Maķedonijas, Trāķijas, Epiras, Tesālijas, Centrālās Grieķijas [Vidusgrieķijas], Peloponēsas un Lesbas departamenta (“Nomos”)” izcelsmes piens.

— Pārējos noteikumos izvirzītas prasības attiecībā uz pienu, sagatavošanas procesu, siera īpašībām, it īpaši kvalitātes, organoleptiskām un garšas [īpašībām], kā arī norādījumi attiecībā uz tā iepakošanu.

— Saskaņā ar 1. panta 1. punktu “nosaukums “Feta” ir pazīstams kā aizsargāts cilmes vietas nosaukums (ACN) attiecī-

— [Nolikuma] 6. panta 2. punktā ir aizliegts izgatavot, ievest, izvest, laist apgrozībā un laist tirgū ar nosaukumu “Feta” iepriekš minētajiem nosacījumiem neatbilstošu sieru.

102 — Skat. lietas faktisko apstākļu izklāstu, kas veikts sprieduma lietā *Feta*, kurš turpinājumā tiks iztirzāts sīkāk, 22.–47. punktā.

103 — FEK B 8.

85. Saskardamās ar vajadzību rīkoties ar vislielāko piesardzību, Komisija 1994. gadā veica *Eurobarometra* sabiedriskās domas aptauju, aptaujājot 12 800 personas; *Eurobarometra* 1994. gada 24. oktobrī uzrakstītajā galīgajā ziņojumā ietverti šādi secinājumi:

— Vidēji viens no katriem pieciem Eiropas Savienības pilsoņiem ir dzirdējis vārdu vai redzējis tā grafisko attēlojumu. Divās valstīs, proti, Grieķijas Republikā un Dānijas Karalistē, to atpazīst gandrīz ikviens.

— Vairums tā atpazinēju to saista ar sieru, un ievērojama daļa no viņiem konkrēti norāda uz tā izcelsmi Grieķijā.

— Trīs ceturtdaļas personu, kas pazīst "Feta", norāda, ka tas asociējas ar valsti vai reģionu, ar kuru tam ir kāda saistība.

— No tiem, kas [šo] vārdu jau redzējuši vai dzirdējuši, 37,2 % to uzskata par sugas vārdu — šim procentam Dānijā sasniedzot 63 % —, savukārt 35,2 % uzskata,

ka tas norāda uz noteiktas izcelsmes produktu — Grieķijā šādi domā 52 %. Pārējie nav izteikuši viedokli.

— Visbeidzot, krasa viedokļu atšķirība konstatēta jautājumā, vai tas ir vispārējs vai noteiktas izcelsmes pārtikas produkts. No tiem, kas nosaukumu atpazīst spontāni un norāda, ka tas ir siers, 50 % tam piedēvē konkrētu izcelsmi, un 47 % to uzskata par sugas vārdu.

86. 1994. gada 15. novembrī Zinātniskā komiteja sniedza atzinumu, kurā ar četrām balsīm "par" un trijām "pret" tika noteikts, ka, ņemot vērā sniegtās ziņas, ir izpildīti reģistrācijai, it īpaši Pamatregulas 2. panta 3. punktā izvirzītie, nosacījumi. Tā arī vienbalsīgi atzina, ka jēdziens nav sugas vārds.

87. 1996. gada 19. janvārī Komisija apstiprināja atbilstoši minētā tiesību akta 17. pantam reģistrējamo nosaukumu sarakstu, kuru starpā bija "Feta". Regulatīvā komiteja neizteica savu viedokli tam paredzētajā termiņā; priekšlikumam tiekot iesniegtam Padomē 1996. gada 6. martā, arī šī iestāde nepieņēma lēmumu tam atvēlēto trīs mēnešu laikā.

88. 1996. gada 12. jūnijā Komisija pieņēma Regulu Nr. 1107/96, nosaukumu "Feta" ietverot pielikuma A daļas "EK dibināšanas līguma II pielikumā uzskaitītie produkti, kas paredzēti cilvēku uzturam" iedaļā "sieri", valsts "Grieķija", reģistrējot kā aizsargātu cilmes vietas nosaukumu ("ACN").

89. Dānijas, Vācijas un Francijas valdība šo reģistrāciju apstrīdēja, iesniedzot Tiesā attiecīgas prasības atcelt tiesību aktu.

B — *Spriedums lietā Feta*

90. Ar minēto spriedumu tika izbeigtas trīs prāvas, "atceļot Komisijas 1996. gada 12. jūnija Regulu (EK) Nr. 1107/96 par ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un cilmes vietu nosaukumu reģistrāciju saskaņā ar procedūru, kas izklāstīta Padomes Regulas (EEK) Nr. 2081/92 17. pantā, tiktāl, ciktāl tā paredzēja nosaukuma "Feta" kā cilmes vietas nosaukuma reģistrāciju".

91. Prasītājas būtībā izvirzīja divus pamatus saistībā ar Pamatregulas 2. panta 3. punktu un 3. panta 1. punktu. Pirmajā tās pārmeta vajadzīgo nosacījumu neizpildi, lai veiktu reģistrāciju, tā kā apzīmētās pārtikas izcelsme neesot kādā konkrētā reģionā vai vietā un tai nepiemētot kvalitāte vai īpašības, kas lielā

mērā vai pilnīgi ir saistītas ar izcelsmes vietas ģeogrāfisku vidi un tai piemītošajiem dabas vai cilvēka faktoriem. Otrajā tās apgalvoja, ka jēdziens esot sugas vārds un tāpēc nevarot tikt reģistrēts.

92. Savu izvērtējumu Tiesa uzsāka, iztirzājot šo pēdējo jautājumu, jo [reģistrācijas] aizliegums attiecas uz visiem nosaukumiem, tostarp tiem, kas atbilst to aizsardzībai izvirzītajiem nosacījumiem (52. punkts).

93. Ņemdama vērā paskaidrojumus, ko sniedza gan prasītājas valstis (53.–64. punkts), gan Komisija un Grieķija — kas tāpat kā tagad, lietā iestājās, aizstāvot apstrīdētās regulas likumību — (65.–77. punkts), tā izklāstīja savu vērtējumu, kurš kopsavilkumā ir šāds:

— Pamatregulas 3. pantā noteiktais reģistrācijas aizliegums attiecas arī "uz nosaukumiem, kas vienmēr ir bijuši sugas vārdi" (80. punkts).

— Ņemot vērā to, ka vairākas valdības par šo tēmu polemizēja "gan sugas vārdu nosaukumu saraksta projekta sagatavošanas laikā [...], gan apstrīdētās regulas pieņemšanas gaitā", ārkārtīgi svarīga

nozīme ir “apsvērumiem”, ko Komisija paudusi gan pirms pieteikuma izskatīšanas, gan tās laikā (82.–86. punkts).

- Jāizvērtē arī tādu produktu esamība tirgū, kas tiek likumīgi tirgoti ar šo nosaukumu citās dalībvalstīs, kuras nav reģistrāciju pieprasījuši izcelsmes valsts (96. punkts).
- To izskatīšanas gaitā konstatēts, ka minētā iestāde ir “nepietiekami novērtējusi situāciju citās dalībvalstīs, kas nav izcelsmes valsts, un nav ņēmusi vērā valstu tiesību aktus” (87. punkts), šiem faktoriem kopā ar stāvokli nosaukuma izcelsmes dalībvalstī un patēriņa apgabalos tiekot īpaši norādītiem 3. panta 1. punktā (88. punkts).
- Strīdā netika izvērtēts tas apstāklis, ka strīdīgais nosaukums “jau ilgstoši ticis izmantots atsevišķās citās dalībvalstīs, ne vien Grieķijas Republikā” (101. punkts).

94. Iepriekš minētais lika secināt, ka Komisija nebija pienācīgi ņēmusi vērā “faktoru kopumu, kuru ievērošanu Pamatregulas 3. panta 1. punkta trešā daļa uzliek par pienākumu”, un pamatoja iepriekš minēto spriedumu par atcelšanu.

- Atbilstoši tam pašam domu gājienam saskaņā ar 7. panta 4. punkta otro ievilkumu “tas, ka ierosinātā nosaukuma reģistrācija apdraudētu tādu produktu pastāvēšanu, kuri likumīgi bijuši tirgū [...], ir pamats citas dalībvalsts sastādīta iebilduma paziņojuma pieņemšanai”, kas, lai arī būdams īpaši paredzēts parastajai reģistrācijas procedūrai, ir attiecināms arī uz vienkāršoto [procedūru], tā kā ir jāņem vērā “tradicionāl[ā] godprātīg[ā] praks[e] un faktisk[ā] sa-
jaukšanas iespēj[a]” (91.–94. punkts).

95. Spriedumā netika iztirzāti reģistrācijas materiāltiesiskie nosacījumi, proti, jēdziena apgalvotā piederība sugas vārdiem, bet gan vienīgi novērtēts Komisijas veiktais izvērtējums, to atzīstot par nepilnīgu. Tajā netika pārbaudīta arī atbilstība tradicionālajiem nosaukumiem noteiktajām formalitātēm.

C — Otrreizējā “Feta” iekļaušana Regulā Nr. 1107/96 ar Regulas Nr. 1829/2002 palīdzību

1963. gada¹⁰⁵, lai arī to ražo arī Vācijā un Francijā:

96. Iztirzātā sprieduma rezultātā ar Komisijas 1999. gada 25. maija Regulu Nr. 1070/1999 nosaukums “Feta” tika svīrots no reģistra.

— Grieķija ražoja 115 000 tonnas, gandrīz visam kopapjomam esot paredzētam iekšējam tirgum.

97. Tomēr, ņemot vērā atcelšanas pamatojumu, Komisija, vēlēdamās izsmeloši un precizējot novērtēt “Feta” ražošanas, patēriņa un reputācijas stāvokli Kopienā, 1999. gada 15. oktobrī visām dalībvalstīm nosūtīja aptaujas anketu, pie kuras būtu vērts pakavēties, neņemot vērā tās tīri informatīvo raksturu¹⁰⁴.

— Dānijā 1998. gadā tika sasniegts 27 640 tonnu apjoms, kas pamatā paredzēts eksportam.

a) Siera ražošana tiek regulēta īpašos tiesību aktos tikai Grieķijā — kopš 1935. gada — un Dānijā — kopš

— Vācijā ražošana tika uzsākta 1972. gadā, rezultātam svārstoties no 19 757 līdz 39 201 tonnām, kas sākotnēji bija paredzēts imigrantu patēriņam, bet vēlāk tika vērstas uz ārējo tirdzniecību.

— Francijā tā ražošana tika uzsākta 1931. gadā, sasniedzot 19 964 tonnu apmēru, trīs ceturtdaļām no tā tiekot pārdotām citās valstīs¹⁰⁶.

104 — Aptaujas vispārīgs apkopojums ietverts Komisijas iebildumu raksta 1. pielikumā. Tās orientējošais raksturs ir uzsvērts pašā iepriekš minētajā Regulā Nr. 1829/2002, kuras septiņpadsmitajā apsvērumā norādīts, ka “gandrīz nevienā dalībvalstī nav īpaša likumīga pamata, un kombinētajā muitas nomenklatūrā termins *Feta* ir definēts ļoti vispārīgi, kā rezultātā novērtējumi ir diezgan aptuveni, un aptaujas datu savstarpējā salīdzināšana iegūst statistiski atšķirīgus datus. [Turklāt] daudzām dalībvalstīm tiešām ir sarežģīti nodalīt vietējo ražošanu no reeksporta, kā rezultātā rādītāji var tikt pārmērīgi uzskrūvēti [saražoto daudzumu nošķirt no reeksportētā daudzuma, kā rezultātā rādītāji var būt tikt kļūdaini]”.

105 — Arī Nīderlandē laikā no 1981. gada līdz 1998. gadam bija paredzēts šāda veida regulējums. Austrijā [šā] termina izmantošana ir pieļaujama vienīgi attiecībā uz Grieķijas precēm saskaņā ar konvenciju, kas 1972. gada 20. jūnijā parakstīta ar Grieķiju, piemērojot 1970. gada 5. jūnijā starp šīm valstīm noslēgto Vienošanos par lauksaimniecības produktu, amatnieku un industriālo ražojumu izcelsmes norāžu, cilmes vietu nosaukumu un apzīmējumu aizsardzību (BGBl. Nr. 378/1972 un Nr. 379/1972; 1972. gada 15. novembra *Österreichisches Patentblatt* Nr. 11/1972).

106 — Saskaņā ar tiesas sēdē tās pārstāvja sniegto informāciju šajā valstī 2003. gadā tika saražotas 10 325 tonnas un 2004. gadā — 11 200 tonnas.

Jāatzīmē, ka Grieķijā tiekot izmantotam vienīgi aitas pienam vai aitas un kazas piena maisījumam, Dānijā un Vācijā izmanto gandrīz tikai govju pienu, savukārt Francijā izmanto aitas pienu un mazākā mērā — govju pienu.

— Īrijā, Apvienotajā Karalistē, Austrijā, Francijā, Zviedrijā, Beļģijā un Somijā tas svārstās no 0,040 līdz 0,150 kg (no 0,32 % līdz 1,22 %);

— Vācijā tas ir 0,290 kg (2,36 %);

— Dānijā tas ir 0,700 kg (5 %);

- b) Neņemot vērā šajā ziņā izdarītās piebildes¹⁰⁷, ir secināts, ka laikā, kad Grieķijas Republika iestājās Kopienā, patēriņš Grieķijā atbilda 92 % Kopienas teritorijā veiktā patēriņa, vēlāk samazinoties līdz 73 % sakarā ar tā pieaugumu citās valstīs. Patēriņu pārrēķinot uz personu gadā, tiek iegūti šādi dati:

— Grieķijā tas sasniedz 10,500 kg (85,64 %).

- c) Patērētāju vidū vērojama vispārīga tendence nosaukumu "Feta" saistīt ar Grieķiju, kā tas izriet no siera etiķetēm¹⁰⁸, publikāciju un reklāmas saturā.

— Spānijā, Luksemburgā, Portugālē, Itālijā un Nīderlandē tas ir mazāks par vai vienāds ar 0,010 kg (aptuveni 0,08 % no kopapjoma Kopienā);

98. Šī informācija tika nodota Zinātniskajai komitejai, kas 2001. gada 24. aprīlī sniedza

107 — Saskaņā ar Regulas Nr. 1829/2002 deviņpadsmito apsvērumu vispārīgs novērtējums "izrādās neatbilstošs, bet citos gadījumos ir devis pat klaji nepareizus rezultātus: tā kā nav iespējams ņemt vērā esošos krājumus, reeksportētos daudzumus un citus faktoros, dažās dalībvalstīs aprēķins uzrāda teorētiski negatīvu patēriņu".

108 — Tiesas sēdē tika pierādīts, ka etiķetes ar šādiem norādījumiem izmanto Vācijā un Dānijā esošie ražotāji, kā tas turklāt izriet arī no Komisijas iebildumu rakstam pievienotajiem dokumentiem.

vienbalsīgi pieņemtu atzinumu¹⁰⁹, kurā tika noliegts, ka jēdziens būtu sugas vārds, šādu iemeslu dēļ:

a) siera ražošana un patēriņš galvenokārt koncentrējas Grieķijā, kur tiek izmantotas izejvielas un izgatavošanas kārtība, kas atšķiras no citās dalībvalstīs izmantotajām, tam nodrošinot dominējošo stāvokli vienotajā tirgū; virknē valstu, kurās šo sieru neražo un nepatērē, nosaukums netiek izmantots, un tādēļ to nevar uzskatīt par vispārīgu [sugas] vārdu;

b) patērētāji vārdu “Feta” uztver kā norādi uz konkrētu izcelsmi: Grieķijas [izcelsmi];

c) valstīs, kurās attiecībā uz šo pārtikas produktu ir paredzēti speciāli tiesību akti, ir novērojamas būtiskas tehniskas atšķirības; šajā ziņā nav būtiskas nozīmes apstāklim, ka nosaukums tiek izmantots kopējā muitas nomenklatūrā vai noteikumos par eksporta kompensācijām.

99. Komisija, pārbaudot tās rīcībā esošo informāciju, no jauna ierosināja, ka “Feta” nosaukumam jābūt aizsargātam¹¹⁰. Regulatīvā komiteja nepieņēma lēmumu sava priekšsēdētāja noteiktajā termiņā. Priekšlikums tika iesniegts Padomei, kura trīs mēnešu laikā lēmumu tā arī nepieņēma.

100. Šajos apstākļos ar Regulu Nr. 1829/2002 tika noteikta tā iekļaušana Pamatregulas 6. panta 3. punktā paredzētajā reģistrā aizsargāta cilmes vietas nosaukuma statusā, ņemot vērā to, ka “nav konstatēts [tā] vispārīgs [sugas vārda] raksturs” (trīsdesmit ceturtais apsvērums) un [tas] ir “tradicionāls nosaukums, kas nav piesaistīts ģeogrāfiskai vietai” (trīsdesmit piektais apsvērums).

D — Lieta “*Canadane Cheese Trading un Kouri*”

101. Šajā prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā Tiesa bija gatava atzīt iepriekš minētos “Feta” aizsardzībai Grieķijas valdības veiktos pasā-

109 — Kas pilnā mērā atspoguļots Komisijas iebildumu raksta 3. pielikumā. Novērtējums ir atspoguļots Regulas Nr. 1829/2002 no trīsdesmitā līdz trīsdesmit otrajam apsvērumā.

110 — Lai arī juridiskajā literatūrā tiek apgalvots, ka nesaskaņas iespējams atrisināt vienīgi kompromisa ceļā. Fluir, A. Feta als geschützte Ursprungsbezeichnung — eine Leidensgeschichte. *European Law Reporter*, 2002, Nr. 11, 437. lpp.

kumus. Tā to neizdarīja, jo, iesniedzējtiesai atsaucot uzdotos jautājumus, tai neatlika nekas cits kā vienīgi izbeigt lietu ar 1997. gada 8. augusta rīkojumu.

102. Būtu kaut vai īsumā jāatgādina par šo lietu un manis sniegtajos secinājumos paustajām pārdomām.

103. Neskaitot iedibināto praksi un pirmo ierobežojošo regulējumu¹¹¹, Grieķijas valdība pakāpeniski uzsāka "Feta" siera izgatavošanas un izplatīšanas kārtības regulēšanu ar Finanšu [ministrijas] un Lauksaimniecības ministrijas nolikumu Nr. 2109/1988¹¹², to turpinot divos citos to pašu ministriju nolikumos — Nr. 688/1989¹¹³ un Nr. 565/1991¹¹⁴, ar kuriem tika aizstāti Pārtikas kodeksa [Likuma par pārtikas produktiem] 83. panta noteikumi, kas tika darīts arī ar iepriekš minēto Ministrijas nolikumu Nr. 313025/1994.

104. Piemērojot šo regulējumu, Grieķijas iestādes aizliedza ar šādu nosaukumu pārdot

no Dānijas ievesta siera partiju. Dānijas uzņēmums *Canadane Cheese Trading AMBA* un Grieķijas [uzņēmums] *Afoi G. Kouri AEEV* apstrīdēja aizliegumu, kā arī to, ka piekļūšana tirgū pakārtota nosacījumam, ka jāizmanto apzīmējums "Dānijas balts sālīts siers, kas izgatavots no pasterizēta govs piena" (secinājumu 1.–6. punkts). Turpmākajā tiesvedības gaitā Valsts padome uzdeva Tiesai trīs jautājumus (7. punkts), lai noskaidrotu, vai tiesību akti, ar kuriem Kopienas dalībvalstī aizliegts ar nosaukumu "Feta" tirgot sieru, kas ar tādu pašu nosaukumu likumīgi ražots un tirgots citā dalībvalstī, ir ar Kopienas tiesībām nesaderīgs pasākums ar līdzvērtīgu iedarbību un, gadījumā, ja tas tā ir, vai tam ir likumīgs pamats (46. punkts).

105. Secinājumos iztīrāju jautājumu par šā siera ražošanu un tirdzniecību Kopienā (9.–19. punkts), sīki aprakstot tā izgatavošanas procesu Grieķijā un tā pamatīpašības: dabiski balto krāsu, piemēroto garšu un smaržu (skābena, sāļa un taukaina) un blīvumu (15. un 16. punkts). Tāpat sīki iztīrāju arī valsts tiesību aktus attiecībā uz šo pārtikas produktu (20.–25. punkts). Ņemot vērā, ka faktu rašanās laikā Pamatregula vēl nebija stājusies spēkā, aplūkoju Tiesas judikatūru, kā arī Kopienas noteikumus par produktu

111 — Finanšu ministrijas un Lauksaimniecības ministrijas nolikums Nr. 15294/1987 (*FEK B 347*).

112 — *FEK B 892*.

113 — *FEK B 663*.

114 — *FEK B 667*.

tirdzniecības nosaukumiem, saistībā ar šo pēdējo jautājumu piedāvājot šādu iedalījumu:

- a) Kopienų nosaukumi (27. punkts), kas attiecas uz t.s. “eiropārtiku” — kā, piemēram, medu vai šokolādi — un tiek izplatīti bez ierobežojumiem;
- b) sugas vārdu nosaukumi (28.–34. punkts), kas ietver sugas vārdus, ar kuriem apzīmē lauksaimniecības produktus vai pārtikas produktus, kas ietilpst vispārīgajā kultūras un gastronomisko tradīciju mantojumā un ko, principā, drīkst izmantot ikviens to ražotājs. Kā piemērus tam minēju “etiķi”, “džinu”, “alu”, “makaronu ēdienus”, “jogurtu”, “Edammer” [jeb Holandes sieru], “sierus”, “gaļas izstrādājumus” un “maizi”;
- c) ģeogrāfiskie nosaukumi (35.–44. punkts), ar kuriem apzīmē pārtikas produktus ar norādi uz to izcelsmi noteiktā ģeogrāfiskā apgabalā. Tas var izpausties gan tieši, ietverot precīzu norādi (“queso manchego”, “prosciutto di Parma”, “faba asturiana” vai “camembert de Normadie”), gan netieši, neietverot vietas apzīmējumu (“queso de tetilla”, “reblochon”, “grappa”, “ouso”, “cava”).
106. Izvērtējot prejudiciālos jautājumus pēc būtības, pirmkārt bija jāpārbauda, vai apstiprinātie noteikumi bija ar EK līguma 30. pantu nesaderīgs pasākums ar līdzvērtīgu iedarbību. Apstipriņošanas atbildes gadījumā jāizvērtē to likumīgā pamatotība.
- a) Aplūkojot valsts tiesību normas atbilstoši judikatūrai, secināju, ka tās bija pasākums ar Līgumā norādītajiem kvantitatīvajiem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību (47.–49. punkts).
- b) Tādēļ nācās noskaidrot, vai noteikto ierobežojumu aptvēra pats EK līguma 30. pants vai, attiecīgi, EK līguma 36. pants:
- Lai pārbaudītu patērētāju aizsardzības un komercdarījumu godīguma nodrošināšanas pamatojumu, izvērtēju Grieķijas un Dānijas siera starpā pastāvošās līdzības un atšķirības sastāva un izgatavošanas procesa ziņā (61. un 62. punkts), starptautisko regulējumu (63. punkts), patērētāju [aizsardzības] regulējumu un uztveri importēšanas valstī (64. punkts) un citās dalībvalstīs (65. punkts), kā arī Kopienų tiesību aktus (66. punkts). Secināju, ka nav būtiskas atšķirības starp abiem pro-

duktiem; patērētāju aizsardzība un godīga komercdarbība var tikt nodrošinātas ar atbilstoša marķējuma palīdzību (67. un 68. punkts).

- Turpretim, ievērojot, ka izvērtējums balstīts uz Grieķijas tiesību sistēmu, rūpnieciskā un komerciālā īpašuma tiesības atļauj ierobežojumu, tā kā nosaukums "Feta" Grieķijā atbilst nosacījumiem, kas izvirzīti spriedumā lietā *Exportur*: a) netieši norāda uz siera, ko tirgo ar šādu nosaukumu, izcelsmi (73. punkts); b) garantē, ka pārtikas produktam piemīt noteiktas īpašības un kvalitāte, pateicoties kam tas ieguvis ievērojamu popularitāti attiecīgās valsts patērētāju vidū (74. un 75. punkts); c) atrodas valsts tiesību aizsardzībā (76. punkts); un d) minētajā valstī nav neatgriezeniski nolietots, pārvēršoties par sugas vārdu (77. punkts).

tirgū sieru, kas likumīgi ražots un ar šo nosaukumu tirgots citā dalībvalstī, ir ar EK līguma 30. pantu nesaderīgs pasākums ar kvantitatīvam ierobežojumam līdzvērtīgu iedarbību.

- 2) Dalībvalsts regulējumu, saskaņā ar kuru ar nosaukumu "Feta" apzīmēt ļauts tikai valsts preces, neattaisno nedz patērētāju aizsardzības, nedz komercdarījumu godīguma nodrošināšanas apsvērumi.
- 3) Dalībvalsts regulējums, kas vērsti uz to tiesību aizsardzību, kuras ir ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, kā, piemēram, nosaukuma "Feta", konkrētais priekšmets, ir pamatots ar EK līguma 36. pantā paredzētā rūpnieciskā un komerciālā īpašuma aizsardzību."

V — Prasības atcelt tiesību aktu

107. Pamatojoties uz šiem apsvērumiem, ierosināju Tiesai uz prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

108. Vācija un Dānija lūdz atcelt Regulu Nr. 1829/2002¹¹⁵; Francija un Apvienotā

- "1) Dalībvalsts regulējums, kurā aizliegts ar tirdzniecības nosaukumu "Feta" laist

115 — Pret minēto regulu vairākas tamlīdzīgas prasības Pirmās instances tiesā cēla arī *Alpenhain-Camenbert-Werk* u.c. (T-370/02), *Confédération générale des producteurs de lait de brebis et des industriels de Roquefort* (T-381/02) un *Arla Foods* u.c. (T-397/02). 2004. gada 6. jūlija rīkojumā (Krājums, I-2097. lpp.), kas izdots pirmajā no minētajām lietām, atbalstot Komisijas celtu iebildumu, prasība tika atzīta par nepieņemamu, konstatējot, ka apstrīdētais akts individuāli neskar prasītājas, proti, Vācijas firmas, kas nodarbojas ar siera, kurš tirgots kā "Feta", ražošanu. Abas pārējās lietas joprojām atrodas izskatīšanas stadijā.

Karaliste atbalsta to prasījumus. Komisija apgalvo, ka minētais regulējums esot saderīgs ar tiesībām, saņemdamā atbalstu no Grieķijas, kura savos apsvērumos turklāt apgalvo, ka prasības būtu jāatzīst par nepieņemamām tāpēc, ka tās iesniegtas pēc termiņa.

A — *Par prasību atcelt tiesību aktu pieņemamību*

109. Vācijas prasībā ir piesaukti vairāki ar formu saistīti spēkā neesamības pamati, kuri jāizvērtē pirms pamatiem, kas skar lietas būtību, kuri šajā gadījumā tāpat kā Dānijas prasības gadījumā pamatā sakrīt ar tiem, kas izvirzīti lietās, kurās taisīts iepriekš minētais 1999. gada 16. marta spriedums, proti, ka nosaukums "Feta" esot sugas vārds un neatbilstot prasībām, kas izvirzītas, lai to atzītu par tradicionālu un tam tiktu piešķirta Pamatregulā paredzētā aizsardzība.

111. Grieķijas valdība apgalvo, ka prasības pieteikumu iesniegšanas laikā, 2002. gada 30. decembrī, esot pagājuši EKL 230. panta 5. punktā paredzētie divi mēneši, tā kā regula tika publicēta *Oficiālajā Vēstnesī* 2002. gada 15. oktobrī.

112. Šī procesuālā iebilde ir noraidāma, jo Līgumā paredzētais termiņš tiesību normas apstrīdēšanai ir jāaprēķina saskaņā ar kārtību, kas paredzēta Reglamenta 81. pantā¹¹⁶, kura 1. punktā ir noteikts, ka "ja termiņš, kas atvēlēts tiesvedības uzsākšanai par iestādes pieņemtu aktu, sākas no šā akta publicēšanas dienas, šo termiņu 80. panta 1. punkta a) apakšpunkta nozīmē skaita no 14. dienas beigām pēc akta publicēšanas dienas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*"; 2. punktā piebilsts, ka "procesuālos termiņus pagarina, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu, par fiksētu desmit dienu termiņu".

113. Šajās lietās saskaņā ar šiem noteikumiem divu mēnešu [termiņš] sākas nevis 15., bet gan 30. oktobrī un tādējādi gadījumā, ja

110. 2005. gada 15. februārī noturētajā tiesas sēdē, lai mutiski paustu savus apsvērumus, piedalījās Vācijas, Dānijas, Francijas, Grieķijas un Komisijas pārstāvji.

116 — [Eiropas Kopienju] Tiesas 1991. gada 19. jūnija Reglaments (OV L 176, 7. lpp.) konsolidētajā redakcijā ar tajā vairākkārt izdarītajiem grozījumiem (jaunākā oficiālā publikācija 2003. gada 14. augusta OV C 193, 1. lpp.).

prasītājas ir vērsušās Tiesas kancelejā 30. decembrī, tās to ir izdarījušas termiņā.

vienotiem esot vienīgi pielikumiem franču un angļu valodās, kuru tulkojums netika nodrošināts, neņemot vērā šajā ziņā izteikto lūgumu.

114. Tādēļ ar prasības noilgumu pamatotā iebilde par nepieņemamību ir noraidāma.

117. Turklāt tā pārmet, ka uzaicinājums esot ticis iesniegts mazāk nekā četrpadsmit dienas pirms sanāksmes dienas¹¹⁸, nenodrošinot pielikumu eksemplāru ar tulkojumu visās valodās. Komisija šos apstākļus nenoliedz, bet nepiekrīt jautājumā par to tiesiskajām sekām.

B — *Pamati, kas attiecas uz formu*

115. Vācija papildu kārtā izvirza pamatus tiesību akta atcelšanai sakarā ar Regulatīvās komitejas reglamenta un regulas, ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienā lietojamās valodas¹¹⁷, pārkāpumu, kā arī pamatojuma nepietiekamību.

118. Iztirzājot šo jautājumu, jāatgādina, ka forma nav pašmērķis. It īpaši tas attiecas uz gadījumiem, kad gala iznākums būtu tamlīdzīgs arī gadījumā, ja kļūda nebūtu pielais-ta¹¹⁹.

1) Termiņu un lietojamo valodu režīma pārkāpums

116. Vācijas valdība norāda, ka uzaicinājums uz Regulatīvās komitejas 2001. gada 20. novembra sēdi tika iesniegts pa elektronisko pastu 2001. gada 9. novembrī, tam klātpie-

118 — Dienas kārtības un pasākumu priekšlikumu, kā arī citu darba dokumentu nosūtīšana vismaz četrpadsmit dienas pirms sanāksmes dienas ir paredzēta ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (OV 2001, C 38, 3. lpp.) apstiprinātā Komitejas standarta reglamenta 3. pantā. Vērā tāpat jāņem arī Padomes 1999. gada 28. jūnija Lēmums 1999/468/EK, ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru istenošanas kārtību (OV L 184, 23. lpp.), un jau minētā Regula Nr. 806/2003.

119 — Tamlīdzīgu domu izklāstīju secinājumos apvienotajās lietās C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P *Aalborg Portland u.c.* (2004. gada 7. janvāra spriedums, *Recueil*, I-123. lpp.), norādot, ka akts, ar kuru galīgi izlemts kāds jautājums, ir atceļams vienīgi "tad, ja tiek konstatēts, ka gadījumā, ja tiktu apzinīgi ievērota procesuālā kārtība, ieinteresētajai personai iznākums būtu bijis labvēlīgāks vai ja tieši procesuālā trūkuma dēļ nevar zināt, vai lēmums būtu bijis atšķirīgs". Turklāt piebilda arī to, ka "procesuālie trūkumi nepastāv paši par sevi, būdami nošķirti no prāvas būtības. Ja atceļ lēmumu, kas pieņemts tādas procedūras rezultātā, kurā konstatēti trūkumi, tas darīts tādēļ, ka tā pieņemšanai sekojošā *iter* trūkumu dēļ tas nav pareizs pēc būtības, tādējādi atcelšanas pamats ir attiecīgais lēmuma nepareizums un nevis procesuāla trūkuma esamība. Procesuāls trūkums patstāvīgi nozīmī iegāstī vienīgi gadījumos, kad tā rašanās rezultātā pieņemto lēmumu nav iespējams izvērtēt".

117 — Padomes 1958. gada 15. aprīļa Regula Nr. 1, ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienā lietojamās valodas (OV L 17, 385. lpp.).

119. Nevar neņemt vērā, ka 2001. gada 20. novembra sanāksmē saskaņā ar protokolā konstatēto tika veikta vienīgi viedokļu apmaiņa "Feta" jautājumā un Komisijas veiktās aptaujas atbilžu kopsavilkums. Apspriede un balsošana par regulas projektu notika 2002. gada 16. maijā ¹²⁰.

120. Šis apstāklis ļauj šo lietu nošķirt no apstākļiem prasītājas norādītajā [spriedumā] lietā Vācija/Komisija ¹²¹, kurā Tiesas konstatētie formas trūkumi, kas galu galā noveda pie apstrīdētā akta atcelšanas, tika pielaisti sanāksmē, kurā tika apspriests priekšlikums par to. Apkopojot Tiesas vērtējumu, [minētā sprieduma] 32. punktā noteikts "[..], ka Būvniecības pastāvīgās komitejas atzinuma pieņemšana, neizpildot pienākumu nosūtīt [tā projektu] uz divām adresēm noteiktajā termiņā un neatliekot balsošanu uz vēlāku laiku, neņemot vērā šajā sakarā dalībvalsts izteikto lūgumu, ir būtisks procedūras noteikumu pārkāpums, kas padara apstrīdēto lēmumu par spēkā neesošu."

121. Minētajā lietā sniegtajos secinājumos, ievērojot minētās komitejas darba kārtības reglamentā noteikto, gadījumus, kuros dara zināmus vispārīgos darba dokumentus vai

120 — Kā izriet no sanāksmes protokola kopsavilkuma, vienošanās netika panākta, tā kā priekšlikums saņēma 47 balsis "par", 23 "pret" un 17 "atturas". Ar šo dokumentu, kā arī pārējiem Lauksaimniecības produktu un pārtikas ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un cilmes vietu nosaukumu komitejas protokolam var iepazīties: www.europa.eu.int/comm/agriculture/minco/regco.

121 — 1998. gada 10. februāra spriedums lietā C-263/95 (*Recueil*, I-441. lpp.).

kādas sanāksmes sagatavošanas materiālus, nodalīju no tiem, kuros tiek apspriesta konkrēta akta pieņemšana. Procedūras prasības ir svarīgas abos gadījumos, bet būtisku nozīmi iegūst tikai otrajā [gadījumā], attiecībā uz kuru iestājas visas sekas, kas paredzētas Regulas Nr. 1 3. panta noteikumā par to, ka dokumentus, ko Kopienas iestāde sūta dalībvalstij, sagatavo tās valodā.

122. Turpinot šo domas gaitu, pārkāpumi 2001. gada 20. novembra apspriedes sanāksmē nav būtiski un tāpēc nepadara par spēkā neesošu apstrīdēto regulu, kuras priekšlikums tika apspriests citā, vēlāk notikušā sanāksmē, kuru tie nekādi nav ietekmējuši. Maz ticams arī tas, ka laikā no uzaicinājuma līdz sanāksmes noturēšanai pagājušo dienu skaita samazinājums vai Zinātniskās komitejas atzinuma un aptaujas datu tulkojuma trūkums būtu izraisījuši tiesību uz aizstāvēšanos pārkāpumu.

123. Turklāt ir maz ticams, ka Regulatīvās komitejas vēlākais atzinums par Komisijas iesniegto projektu būtu citāds gadījumā, ja šis kļūdas nebūtu pielaistas. Gluži pretēji, šķiet, ir loģisks pamats tam, lai uzskatītu, ka iznākums būtu bijis tāds pats — balsu vairākuma trūkums; apstrīdētās regulas atzīšana par spēkā neesošu novestu pie procedūras atgriešanas posmā, kurā tika pieļautas kļūdas, lai pēc to izlabošanas, iespējams, nonāktu pie tā paša iznākuma.

124. Šāds secinājums izriet no apstrīdētās regulas desmitā apsvēruma, kurā ir teikts, ka Komisija apkopojā saņemto informāciju kopumā un pa dalībvalstīm, un dalībvalstīm pēc tam bija iespēja izdarīt tajā labojumus un grozījumus. Spēkā neesamība neizriet no tā [apstākļa], ka šis apgalvojums daļēji neatbilst patiesībai.

tiesiskos elementus, tā kā vērā jāņem ne vien lēmuma redakcija, bet arī tā konteksts, kā arī attiecīgo jautājumu regulējošo tiesību normu kopums¹²⁵ (83. punkts).

2) Pamatojuma nepietiekamība

125. Lietā Portugāle/Komisija¹²² sniegtajos secinājumos norādīju, ka akta pamatojuma norāde "ir būtisks elements"¹²³, un tā izklāstīšanas pienākums kalpo ne vien par labu ieinteresētajām pusēm, bet arī, lai sniegtu Tiesai nepieciešamo informāciju, kas tai ļautu pilnīgi īstenot pienācīgu tiesas kontroli¹²⁴. Arī judikatūrā ir atzīts, ka saskaņā ar šo prasību ir skaidri un nepārprotami jāparāda iestādes, kura ir akta autore, argumentācija, lai ieinteresētas personas būtu informētas par veikto pasākumu motivāciju un kompetentā tiesa varētu veikt savu kontroli. Taču nav vajadzības konkrētizēt visus attiecīgos faktiskos apstākļus un

126. Apstrīdētajā regulā Komisija skaidro, kā pēc Grieķijas iestāžu lūguma tā piekrita "Feta" iekļaušanai reģistrā, lai arī 1999. gada 16. marta sprieduma rezultātā uzdeva to svītrot (no pirmā līdz piektajam apsvērumam). Turpinājumā tā norāda uz aptaujas anketu, kas iesniegta valstīm, lai novērtētu ražošanu, patēriņu un vispārīgi to, kā šo terminu uztver Kopienas patērētāji, izklāstot tās saturu un sniedzot komentārus par šo anketu (no sestā līdz divdesmit pirmajam apsvērumam). Tūlīt pēc tam tā atsauca uz Zinātniskās komitejas sniegto atzinumu, atkārtodama tā beigu daļu (no divdesmit otrā līdz trīsdesmit otrajam apsvērumam). Turpinājumā tā atzīmē, "ka dalībvalstu sniegtās vai Komisijas veikto vai sponsorēto pētījumu rezultātā iegūtās tiesiskās, vēsturiskās, kultūras, politiskās, sociālās, ekonomiskās, zinātniskās un tehniskās informācijas vispārēja izsmelšana analīzē liek secināt, ka it īpaši nav izpildīts neviens no kritērijiem, ko pieprasa saskaņā ar Regulas (EEK) Nr. 2081/92 3. pantu, lai pierādītu nosaukuma vispārīgo [sugas vārda] raksturu" (trīsdesmit trešais apsvēruma), "Feta" drīzāk esot tradicionālam ģeogrāfiskam nosaukumam, un sīki iztirzā apzīmētā siera izgatavo-

122 — 2004. gada 11. novembra spriedums lietā C-249/02 (Krājums, I-10717. lpp.).

123 — 1988. gada 23. februāra spriedums lietā 131/86 *Apvienotā Karaliste/Padome* (*Recueil*, 905. lpp., 37. punkts).

124 — 1959. gada 20. marta spriedums lietā 18/57 *Nold/Augstā iestāde* (*Recueil*, 89. un turpm. lpp.).

125 — 1990. gada 14. februāra spriedums lietā C-350/88 *Delacre u.c./Komisija* (*Recueil*, I-395. lpp.) un 1997. gada 15. aprīļa spriedums lietā C-22/94 *Irish Farmers Association u.c.* (*Recueil*, I-1809. lpp.).

šanā iesaistītos dabas un cilvēka faktoros (no trīsdesmit ceturtā līdz trīsdesmit sestajam apsvērumam). Nobeigumā tā norāda uz visas vajadzīgās informācijas esamību iesniegtajā produkta aprakstā [specifikācijā] (trīsdesmit septītais apsvērumš), vajadzību grozīt Regulu Nr. 1107/96 (trīsdesmit astotais apsvērumš) un ievēroto procesuālo kārtību (trīsdesmit devītais apsvērumš).

127. No iepriekš izklāstītā izriet, ka pamatojums ir pietiekams. Var nepiekrīst sniegto apsvērumu apmēram vai saturam, bet šī kritika nemaina apstākli, ka attiecīgais lēmums ir ticis pienācīgi pamatots.

C — Pamati pēc būtības

128. Pētot pēc būtības izvīrztos pamatus tiesību akta atcelšanai, būtu jārikojas atbilstoši Tiesas 1999. gada 16. marta spriedumā piedāvātajai kārtībai, vispirms izvērtējot, vai jēdzienu "Feta" var uzskatīt par sugas vārdu, lai turpinājumā iztīrītu jautājumu par to, vai tas ir tradicionāls nosaukums ¹²⁶.

126 — Šī secība ir ievērojama arī Dānijas prasības pieteikumā, savukārt Vācijas prasības pieteikumā vispirms tiek iztīrīts jautājums par nosaukuma tradicionālo raksturu, turpinājumā tam piedēvējot sugas vārda raksturu.

1) "Feta" kā sugas vārds

129. Vispirms būtu jāpievēršas "sugas vārda" jēdzienam, pēc tam pārbaudot regulējuma ceļā tā noteikšanai paredzētos kritērijus un tos piemērojot šajā lietā.

a) Par "sugas vārdu"

130. Sugas vārds aptver to, kas ir kopīgs dažādām sugām, tostarp konkrētai kategorijai vai saimei raksturīgās īpatnības, kas nosaka to raksturu vai pamatīpašības. Tā tas ir, piemēram, gadījumā ar "apelsīnu", šim apzīmējumam attiecoties uz visiem augļiem, kam piemīt noteiktas formas, krāsas, smaržas vai garšas īpašības, pēc kurām tie atšķiras no citiem [augļiem] ¹²⁷.

131. Šāds raksturs var piemist paša vārda dēļ — tāpēc, ka tas vienmēr ir bijis sugas vārds — vai tā pakāpeniskas vispārināšanas rezultātā. Tiem pieskaitāmi nosaukumi, kam nekad nav piemītusi norādīšanas funkcija vai kas to ir zaudējuši, nespējot norādīt uz atšķirību pēc izcelsmes vietas.

127 — Piemērs ņemts no *Diccionario de la Real Academia Española* (Spānijas Karaliskās Akadēmijas vārdnīcas) divdesmit otrā izdevuma.

132. Lai arī judikatūrā “sugas vārda” jēdziens nav definēts¹²⁸, tiek pieņemts, ka jēdzienu piemērojot attiecībā uz pārtikas precēm, tas, kā esmu norādījis secinājumos lietā *Canadane Cheese Trading un Kouri*, ietver to, “kas ietilpst vispārīgajā kultūras un gastronomisko tradīciju mantojumā un [ko], principā, drīkst izmantot ikviens [...] ražotājs” (28. punkts). Tādējādi tie aptver arī apzīmējumu, kas nenorāda uz preces ražošanu konkrētā vietā un tādējādi uz tās izcelsmi, bet gan vienīgi uz tās īpašībām, kas saistītas ar noteikta ļoti līdzīga izgatavošanas procesa ievērošanu¹²⁹.

133. Tas ietver arī citus tādus vārdus, kuriem sākotnēji piemītusi teritoriālā nozīme vispārināšanas gaitā ir zudusi, tos padarot par nederīgiem noteiktas izcelsmes produkta

apzīmēšanai, un kurus tādēļ izmantot var nevien attiecīgajā reģionā esošie uzņēmumi.

134. Nosaukuma vispārināšanos parasti izraisa tas apstākļi¹³⁰, ka kādi ražotāji, kas neatrodas tā izcelsmes vietā, to sāk izmantot izolēti vai kopā ar “atjaunojošu” jēdzienu, šajā gadījumā procesam palēninoties. Bieži vien lietojums aizsākas apvidos, kur uzņemtas lielas migrācijas plūsmas, pateicoties tam, ka atsevišķi uzņēmēji atsāk izcelsmes valstī veikto nodarbošanos, lai to turpinātu uzņēmēja valstī, vai apmierinātu savus tradicionālos ēdienus baudīt vēlošos, nesen ieradušos [personu] pieprasījumu; abos gadījumos tie darbojas ar apzinātu mērķi gūt labumu no produkta jau iegūtās reputācijas. Ģeogrāfiskajai saiknei vājīnāties, tā izmantošana labā ticībā tiek turpināta ar pārliecību, ka apzīmētas tiek vienīgi konkrēta veida preces, kam piemīt noteiktas īpašības. Pārvēršanās beidzas līdz ar brīdi, kad jēdziens apraksta veidu un tiek brīvi izmantots.

135. Cits notikumu gaitu ietekmējošs faktors ir ieinteresēto personu pasivitāte. Komerccenosaukums vājīnās, ja privātpersonas un iestādes nerīkojas pret tā ļaunprātīgu izman-

128 — Tomēr, kā esmu norādījis minētajā lietā *Canadane Cheese Trading un Kouri* sniegto secinājumos 28. punktā, par tādiem tiek uzskatīti: “etiķis” (1981. gada 9. decembra spriedums lietā 193/80 Komisija/Itālija, *Recueil*, 3019. lpp.), “džins” (1985. gada 26. novembra spriedums lietā 182/84 *Miro*, *Recueil*, 3731. lpp.), “alus” (1987. gada 12. marta spriedums lietā 178/84 Komisija/Vācija, *Recueil*, 1227. lpp.), “makaroni” (1988. gada 14. jūlija spriedumi lietā 407/85 3 *Glocken* u.c., *Recueil*, 4233. lpp., un lietā 90/86 *Zoni*, *Recueil*, 4285. lpp.), “jogurts” (1988. gada 14. jūlija spriedums lietā 298/87 *Snanor*, *Recueil*, 4489. lpp.), “Edamas siers” [*Edammer*] (1988. gada 22. septembra spriedums lietā 286/86 *Deserbais*, *Recueil*, 4907. lpp.), “sieri” (1990. gada 11. oktobra spriedums lietā C-210/89 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-3697. lpp., un 1990. gada 11. oktobra spriedums lietā C-196/89 *Nespoli un Crippa*, *Recueil*, I-3647. lpp.), “gaļas izstrādājumi” (1990. gada 13. novembra spriedums lietā C-269/89 *Bonfatti*, *Recueil*, I-4169. lpp.) un “maize” (1981. gada 19. februāra spriedums lietā 130/80 *Kelderman*, *Recueil*, 527. lpp.; 1994. gada 14. jūlija spriedums lietā C-17/93 *Van der Veldt*, *Recueil*, I-3537. lpp., un 1997. gada 13. marta spriedums lietā C-358/95 *Morellato*, *Recueil*, I-1431. lpp.).

129 — Ģenerālvokāta Sadzīo [*Saggio*] secinājumi lietā C-418/98 *Guinant* (2000. gada 5. decembra spriedums, *Recueil*, I-10663. lpp., 11. punkts).

130 — Atšķirībā no preču zīmju jomas Pamatregulā nav noteikti vispārināšanas cēloņi, tam izpelnoties zināmu kritiku. Skat. Lobato García-Miján, L. La protección de las Denominaciones de origen: estudio del reglamento (CEE) 2081/92. No: *Estudios de Derecho Mercantil en homenaje al profesor Manuel Brassetta Pont*. II sējums, Valensija: Tirant lo Blanch, 1995. 1985. un turpm. lpp. Jautājumā par vulgarizācijas procesu skat. Fernández Novoa, C., iepriekš minētā darba 42. lpp.

tošanu, un nostiprinās, ja tiek pienācīgi reaģēts. Tomēr nevajadzētu aizmirst, ka aizsardzības pasākumi ir ierobežoti gan līdz pat ļoti nesenaī pagātnei izstrūkstošā tiesiskā regulējuma nepietiekamības, gan valstu tiesu pasivitātes dēļ¹³¹.

b) Norobežošanas kritēriji

136. Pamatregulā paredzētajā sistēmā sugas vārda raksturu novērtēt piekrīt Komisijai, kas saskaņā ar noteikto kārtību pieņem lēmumu pēc tam, kad ir uzklaušijusi Zinātnisko komiteju. Tas mazākā mērā piekrīt arī Padomei, ņemot vērā, ka saskaņā ar 3. panta 3. punktu tai ir uzlikts pienākums izveidot lauksaimniecības produktu vai pārtikas izstrādājumu apzīmēšanai izmantoto šāda veida nosaukumu sarakstu.

131 — Anglijas judikatūrā, piemēram, Londonas *High Court (Chancery Division)* 1967. gada 31. jūlija spriedumā lietā *Wine Products Ltd. & others vs. Mackenzie & Co. Ltd & others* Austrālijas un Dienvidāfrikas uzņēmējiem tika atļauts Anglijas tirgū izmantot nosaukumu "Jerez" ("Sherry"), kas apzīmē atrašanās vietu Spānijā, ar noteikumu, ka tam pievieno īpašības vārdu "Austrālijas" vai "Dienvidāfrikas" ("Australian Sherry" vai "South African Sherry"), uzskatot, ka būtu netaisnīgi ļaut heresa ražotājiem iebilst pret šiem apzīmējumiem, tā kā tiem bija zināms par šādu izmantošanu — skat. ģenerālvokāta Vāgnera [*Wagner*] secinājumus iepriekš minētajā lietā *Sekt-Weinbrand*. Francijas judikatūrā *Cour d'Appel de Montpellier* [Monpeljē Apelāciju tiesas] 1984. gada 25. augusta spriedums attiecībā uz nosaukumiem "Ijona" un "Alicante" izraisīja plašus komentārus, to izvērtējot, ņemot vērā argumentus, ko Tiesa sniegusi iepriekš minētajā spriedumā lietā *Exportur*, kas tika taisīts tieši attiecībā uz minētajā lietā uzdoto prejudiciālo jautājumu.

137. Šī struktūra neliedz vēlāk īstenot pilnīgu tiesas uzraudzību jautājumā par lēmuma likumību. Tiesai nav jāaizstāj minētā iestāde un jāanalizē iespējamie nejuridiskie pamati, kas ļāvuši reģistrēt nosaukumu, bet gan jāpārbauda reģistrācijas atbilstība tiesībām¹³².

138. Problēma rodas tāpēc, ka runa ir par nenoteiktu juridisku jēdzienu, kuru precizē katrā konkrētā gadījumā, un tāpēc, ka reģistrēt ar precī saistīto "vēsturisko, kultūras, tiesisko un saimniecisko realitāti"¹³³ atspoguļojošo cilmes vietas nosaukumu ir vēl jo grūtāk, jo plašāk tā ir pazīstama un jo biežāk lietota.

139. Pamatregulā ir atzīts, ka vairumā gadījumu norobežošana pārvēršas par apgrūtināšanu un sarežģītu uzdevumu. Lai padarītu to

132 — Šeit niansēju apsvērumus, ko veicis ģenerālvokāts Ležē [*Léger*], minētajā lietā *Bigi* sniegto secinājumu 40. punktā norādot, ka "ņemot vērā, ka saskaņā ar regulu noteikt nosaukuma sugas vārda raksturu piekrīt Komisijai, uzskatu, ka Tiesai nevajadzētu aizstāt Komisiju. Tiesas uzdevums ir vienīgi pārraudzīt Komisijas (vai Padomes) šajā ziņā pieņemto lēmumu likumību saskaņā ar EKL 230. pantu". Tā kā šī otrā daļa nav apspriežama, uzskatu, ka, atceļot aktu dēļ Tiesas veikta juridiskā izvērtējuma attiecībā uz nosaukuma sugas vārda raksturu, cita iestāde nedz tiek aizstāta, nedz arī tai tiek atņemtas tās pilnvaras.

133 — Ģenerālvokāta Ležē vārdi minētajā lietā *Bigi* sniegto secinājumu 50. punktā.

paveicamāku, tajā paredzētas divas izpildes metodes: sugas vārdu saraksta izveidošana (3. panta 3. punkts) un novērtējuma faktoru [kritēriju] noteikšana (tā paša panta 1. punkts)¹³⁴.

i) Stāvoklis dalībvalstī, kur nosaukums ražies, un patēriņa apgabalos

140. Kā norādīts iepriekš, tas, ka joprojām nav panākta vienošanās par to nosaukumu saraksta apstiprināšanu, kas nevar tikt reģistrēti sava vispārīguma [sugas vārda rakstura] dēļ¹³⁵, liecina par šā uzdevuma grūtību un to, ka īpaša interese veltāma otrai precizēšanas metodei, kuras esamība pati par sevi apliecina to, ka "sugas vārdu" nevar definēt kā pretstatu "sevišķajam"¹³⁶.

142. Šajā kategorijā ietverti divi dažādi elementi: pārtikas produkta stāvoklis tā rašanās vietā un tur, kur tas tiek patērēts, abām teritorijām varot arī nepārklāties.

— Stāvoklis izcelsmes valstī

141. Turklāt, lai veiktu kvalificēšanu, ir jāņem vērā "visi faktori", "it īpaši" norādot uz trijiem no tiem: esošo stāvokli teritorijā, kur nosaukums ražies, un patēriņa apgabalos, citās dalībvalstīs un attiecīgajos valsts likumos vai Kopienas tiesību aktos. Tomēr nav izslēgta arī citu kritēriju ņemšana vērā.

143. Šā kritērija svarīgums tika uzsvērts iepriekš minētajā spriedumā lietā *Exportur*, nosakot, ka apzīmējuma aizsardzība citas Kopienas dalībvalsts teritorijā ir spēkā vienīgi tiktāl, ciktāl tā ir likumīga izcelsmes valstī. Tomēr, lai novērtētu stāvokli, papildus aizsargpasākumiem ir jāizvērtē arī tādi citi elementi kā, piemēram, ražošanas un patēriņa svarīgums, iedzīvotāju viedoklis vai izrādītā interese.

134 — Šī divējādība nodrošina ekletisku risinājumu attiecībā uz atšķirīgajām aizsardzības līmeņa koncepcijām dažādās dalībvalstīs.

135 — Sprieduma lietā *Feta* 22.–28. punktā ir aprakstīta kārtība, kādā Komisija sagatavoja priekšlikumu orientējošan, nepilnīgam [neizmēģošan] to nosaukumu sarakstam, kas nav reģistrējami tāpēc, ka tie ir uzskatāmi par sugas vārdiem.

136 — López Escudero, M., Parmigiano, feta, epoisse y otros manjares en Luxemburgo: las denominaciones geográficas ante el TJCE, *Une Communauté de droit: Festschrift für Gil Carlos Rodríguez Iglesias*, BMW-Berliner Wissenschafts-Verlag, 2003, 409. un turpm. lpp., asi kritizē to, ka, lai noteiktu, ka produkta [nosaukums] nav sugas vārds, tiek pieprasīta sevišķa saikne ar kādu apgabalu.

144. No lietas materiāliem izriet, ka Grieķijā tiek vienprātīgi uzskatīts, ka ar "Feta" apzīmē

grieķu tradicionālo ēdienu, ko noteiktā kārtībā izgatavo no noteikta piena. Pie tādas pašas pārlicības nonāk, iepazīstoties ar Komisijas sniegtajām ziņām.

nosaukuma juridiskajā kvalificēšanā¹³⁷, jo viņu skaidrojums par tam tirgū piemītošo nozīmi ir noteicošais. Tomēr šajās lietās runa ir ne tik daudz par patērētāju aizsardzību, bet gan par Līgumā atzītām rūpnieciskā un komerciālā īpašuma tiesībām.

145. Prasītājas šos faktus nenoliedz, bet uzsver citus faktorus, kam neapšaubāmi ir īpaša nozīme, jo runa ir nevis par noteiktu kādas vienas vai otras valsts nosaukumu aizsardzību, bet gan par kopīgas tiesiskās aizsardzības nodrošināšanu visās dalībvalstīs.

— Stāvoklis patēriņa apgabalos

148. Sākotnēji šķiet, ka jāņem vērā tikai Kopienas teritorijā ietilpstošie apgabali. Ir zināms, ka “Feta” ražo un tirgo arī Balkānos. Tā kā Pamatregulas 3. pantā tiek uzlikts pienākums izvērtēt “visus” kvalifikāciju ietekmējošos faktorus, tagad var aprobežoties ar Kopienas teritorijā esošā stāvokļa konstatēšanu, stāvoklim citās valstīs pievēršoties vēlāk.

146. Šķiet nepārprotami norādīts, ka parasti, lai arī sākotnēji produkta patērētāji atrodas tā izgatavošanas vietā, turpmāk tā izplatās arī citviet, zūdot sākotnējai identifikācijai. Priekšmetu nereti iespējams iegādāties krietni vien atšķirīgās vietās, kas nesakrīt ar tā izgatavošanas vai izcelsmes vietu. Tādēļ, lai noteiktu apzīmējuma vispārīgumu, svarīga loma ir tam, kā to uztver šajās vietās.

149. Turklāt patēriņa apgabalos jāietver arī izcelsmes apgabali, ja, kā tas ir šajā gadījumā, tie sakrīt. Tādēļ nevar neņemt vērā viedokli, ko pauž Grieķijas pilsoņi, kuru starpā tas [šis produkts] bauda lielu popularitāti, ļaujot uzņēmējiem piesaistīt ļoti ievērojamu klientu skaitu.

147. Jēdziens “patēriņa apgabali” norāda uz patērētājiem. Juridiskajā literatūrā ir uzsvērts šo tirgus dalībnieku viedokļa svarīgums

137 — Piemēram, Fernández Novoa, C., iepriekš minētā darba 46. lpp.; vācu juridiskajā literatūrā Bussman, K. Herkunftsangabe oder Gattungsbezeichnung, *Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht*, 1965, 281. un turpm. lpp.

150. Ņemot vērā visos šos apsvērumus, minētās valsts patērētāji "Feta" saista ar savu nacionālo produktu, un krietna daļa patērētāju citās valstīs minēto sieru saista ar Grieķiju, tā kā etiķetēs tieši vai netieši tiek norādīts uz grieķu kultūru, lai arī retos gadījumos atrodamas etiķetes, grāmatas, žurnāli un citas neitrālas liecības, kur šādas saiknes nav.

pirmo no minētajām teritorijām, rodas iespaids, ka, gluži tāpat kā tas notiek patēriņa apgabalos, arī tur, kur jēdziens "Feta" tiek atpazīts, iedzīvotāji un dažādi izdevumi to saista ar grieķu kultūru. Tā tas nav nedz Dānijā, nedz Vācijā, nedz, lai arī mazākā mērā, arī Francijā, ko izskaidro tas, ka to teritorijās notiek ievērojama ražošana, šim aspektam esot izvērtētam turpinājumā.

ii) Stāvoklis citās Kopienas dalībvalstīs

151. Nav vajadzīgs, lai prece tiktu patērēta visur, faktoram tiekot piemērotam divējādi: attiecībā uz vispārējo stāvokli gan tajās citās valstīs, kas nepretendē uz nosaukumu, gan tajās, kurās pārtikas produkts arī tiek ražots.

153. Neatkarīgi no tā ir jāpievērš uzmanība tam apstāklim, ka vārdu pazīst viena no katrām piecām aptaujātajām personām. Vai gadījumā, ja tas būtu vispārīgākie, to neatpazītu lielāks skaits aptaujāto? Jāatgādina, ka tas attiecas uz rūpnieciskā un komerciālā īpašuma tiesību aizsardzību visā Kopienā un nevis tikai uz šā siera ražošanas un patēriņa vietās, jo iespējams, ka nākotnē tā iegāde pieaugs vēl vairāk. Citiem vārdiem sakot, jēdziena vispārīnāšanai ir jābūt daudzpusīgai, nepieļaujot, ka telpiski tā aprobežotos ar apvidiem, kuros ir ieinteresēta to izmantot komerciāliem mērķiem.

— Vispārējais stāvoklis citās valstīs

— Stāvoklis valstīs, kuras ražo sieru

152. Iepazīstoties ar *Eurobarometra* datiem un Komisijas veiktā pētījuma rezultātiem par

154. Saistībā ar šo otro aspektu spriedumā lietā *Feta* ir norādīts uz vajadzību izpētīt, vai

ar to pašu nosaukumu citās dalībvalstīs, kas nav izcelsmes valsts, tiek tirgoti [citi] produkti (96. punkts).

155. Tiesa šajā sakarā atsaucās uz Pamatregulas 7. panta 4. punkta otro ievilkumu, kurā šāds apstāklis ir minēts kā viens no reģistrācijas iebilduma pamatojumiem. Bet šo normu paredzēts piemērot attiecībā uz saskaņā ar parasto procedūru veikto iekļaušanu reģistrā¹³⁸, savukārt šajā gadījumā vārds jau tiek aizsargāts saskaņā ar valstu tiesību aktiem, aizsardzību Kopienas mērogā mēģinot panākt vienkāršotās procedūras ceļā. Tādējādi situācijas ir atšķirīgas.

156. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uzskatu, ka minētajā spriedumā paustā nostāja ir vērsta uz vienas situācijas — citās teritorijās esošā stāvokļa — uzsvēršanu, nevis lai to nostādītu pāri citiem [faktoriem], bet gan lai nodrošinātu, ka tā tiek pietiekami ņemta vērā, kā to sākotnēji nebija izdarījusi Komisija. Tādēļ spriedumā paustā nostāja ir

138 — Kārtība, kādā veicama iekļaušana tajā pielikumā Komisijas 1996. gada 17. decembra Regulai (EK) Nr. 2400/96 par dažu nosaukumu iekļaušanu "Aizsargāto cilmes vietu nosaukumu un aizsargāto ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu reģistrā", kas paredzēts Padomes Regulā (EEK) Nr. 2081/92 par lauksaimniecības produktu un pārtikas ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un cilmes vietu nosaukumu aizsardzību (OV L 327, 11. lpp.), kurā izdarīti vairākkārtīgi grozījumi.

jāniansē, jo pretējā gadījumā tiktu vienkārši pieņemta bezdarbības teorija, izrādot nepietiekamu izpratni par tiesisko neaizsargātību, ar ko laikā, kamēr attiecīgais tiesiskais regulējums nebija stājies spēkā, saskārās daudzi uzņēmumi, tiem tiekot pakļautiem smagam riskam, ka vispārināšanos būtu jāpieņem tādēļ vien, ka trešās personas būtu bez atļaujas prettiesiski piesavinājušās attiecīgos nosaukumus; tas būtu pretēji līdzšinējai judikatūrai, jo jau minētajā spriedumā lietā *SMW Winzersekt* saistībā ar vīnu nosaukumu aizsardzību cilmes vietu nosaukumu mērķa sasniegšanai tika atzīts par būtisku "[..], lai ražotājs nevarētu gūt labumu attiecībā uz savu produktu no reputācijas, ko cita reģiona ražotāji ir ieguvuši līdzīgam produktam [..]"; un lai "[..] galapatērētājs iegūtu tik precīzas ziņas, cik ir nepieciešams, lai novērtētu attiecīgos produktus"; visbeidzot, iepriekš minētajam faktoram piešķirot lielāku nozīmi, nelabvēlīgākā stāvoklī tiktu nostādītas preces, kas savas dinamikas dēļ nonāk aprītē citviet neilgi pēc parādīšanās noteiktajā tirgū, ņemot vērā, ka konkurenti, izmantojot mūsdienu tehnoloģijas sasniegumus, tās atdarinātu un izmantotu to pašu nosaukumu.

157. Īsumā sakot, norāde uz preču ar tādu pašu nosaukumu esamību tirgū ir jāinterpretē atbilstoši paredzētajai aizsardzības sistēmai. Šī visaptverošā izpratne nozīmē vienīgi to, ka tādos gadījumos kā pašreiz aplūkotais nedrīkst noniecināt citās dalībvalstīs esošā stāvokļa novērtējumu. Pats par sevi tas

nekādā ziņā nav pietiekams, lai iebilstu pret pieteikto iekļaušanu reģistrā Pamatregulas 17. pantā paredzētajā kārtībā.

— No aitas piena pagatavotajam sieram piemīt taukaina, sāļa un skābena garša, kā arī spēcīgs aromāts, kā trūkst no govs piena pagatavotajam sieram, kurš turklāt ir arī maigāks.

158. Pievēršoties šim apstāklim, jākonstatē, ka konkrēti Dānijā, Vācijā un Francijā siers ar nosaukumu "Feta" tiek ražots, neizmantojot nedz tā paša veida pienu, nedz izgatavošanas metodi, ko izmanto Grieķijā.

— Izmantojot govs pienu, produktā ir mazāk caurumu nekā gadījumā, kad tiek izmantots aitas piens, jo sāļums uz abiem neiedarbojas vienādi.

159. Saistībā ar šo pēdējo jautājumu ir lietderīgi apkopot secinājumu lietā *Canada-ne Cheese un Kouri* 61. un 62. punktā izklāstīto:

a) Tā kā aitas un kazas pienam piemītošās ķīmiskās un organoleptiskās īpašības atšķiras no govs pienam piemītošajām, izmantojot viena vai otra veida pienu, tiek konstatētas šādas rezultāta atšķirības:

b) Lai arī ultrafiltrēšanas ceļā siers nogatavojas ātrāk, jo sūkalas tiek noņemtas jau pirms biezpiena rašanās, nešķiet, ka atšķirīgajam izgatavošanas veidam būtu jūtama ietekme.

iii) Attiecīgie valstu vai Kopienu tiesību akti

— Izmantojot aitas pienu, tiek iegūts pārtikas produkts tīri baltā krāsā, savukārt otrajā gadījumā tiek iegūta iedzelteni balta nokrāsa, ko noslēpt var tikai ar ķīmisku vielu palīdzību.

160. Pamatregulā ir noteikts, ka jāņem vērā attiecīgie valstu un Kopienu tiesību akti.

— Valstu tiesību akti

161. Valstu tiesību akti jāņem vērā, lai noskaidrotu, vai jēdziens tiek aizsargāts tā izcelsmes vietas valstī un citās valstīs neatkarīgi no tā radītā apgrozījuma apjoma. Šeit jāatgādina jau iepriekš minētais aspekts: pirms Kopienu tiesiskā regulējuma vairumā valstu nebija juridisku struktūru ģeogrāfisko norāžu aizsardzībai, un tas zināmā veidā mazina šā faktora svarīgumu.

162. Šajā sakarā astoņdesmitajos gados spēkā esošajos Grieķijas tiesību aktos vienīgi tiek rakstiski fiksēts nosaukuma vairākus gadsimtus senais tradicionālais lietojums, regulējot "Feta" izgatavošanu un laišanu tirgū.

163. Tiesiskais regulējums attiecībā uz šo pārtikas produktu ir pieņemts arī Dānijā — Nīderlandē tas pastāvēja jau kādu laiku —, lai arī nenosakot tirdzniecības ierobežojumus, jo būtu pretrunīgi aizsargāt nosaukumu, kurš tiek apgalvots esam vispārīgs.

164. Tāpat jānorāda, ka Austrijā nosaukums attiecināms uz Grieķijas sieru saskaņā ar

iepriekš minēto 1972. gada 20. jūnijā noslēgto divpusējo konvenciju.

— Kopienu tiesību akti

165. Šajā ziņā kā nosaukuma vispārinājuma novērtējuma elementi piesaukti gan kopējā muitas tarifa vajadzībām izmantotā kombinētā nomenklatūra, gan tiesību akti par eksporta kompensācijām.

166. Tomēr ņemot vērā to mērķi, šie elementi nevar kalpot par noteicošo kritēriju rūpnieciskā īpašuma tiesību jomā¹³⁹. Tas pats attiecas uz kopējās lauksaimniecības politikas jomā atsevišķu cenu uzturēšanai pieņemtajiem tiesību aktiem. Pieņemot un piemērojot šos tiesību aktus, netiek ņemts vērā, vai saņēmējs likumīgi izmanto kādu konkrētu nosaukumu. Labākajā gadījumā tiem varētu piedēvēt orientējošu, nekādā ziņā ne noteicošu lomu.

167. Kombinētās nomenklatūras stingras piemērošanas sekas var ilustrēt ar šādu piemēru¹⁴⁰. Slavena austriešu specialitāte ir

139 — Tāpat arī Cortés Martín, J. M., iepriekš minētā darba 381. lpp.

140 — Ņemts no Cortés Martín, J. M., iepriekš minētā darba 1206. zemsvītras piezīmes, 335. lpp.

“Mozartkugeln”, ko izgatavo no marcipāna un nugas, pārklājot ar piena šokolādi. Ja to uzskatītu par šokolādes atvasinājumu, lai arī tās proporcija saturā ir minimāla, tas neietilptu Pamatregulā, jo nav paredzēts Līguma I pielikumā; ja to uzskatītu par konfekti, tas būtu iekļauts minētās regulas I pielikuma sarakstā, lai arī ietver zināmu procentu šokolādes.

169. Šajā lietā uzsvāru varētu likt uz diviem: stāvokli ārpuskopienas reģionos un laika elementu.

— Stāvoklis trešās valstīs

iv) Citi faktori

168. Jāatgādina par pienākumu novērtēt “visus [attiecinātos] faktorus”. Judikatūrā ir minēti daži no tiem: vārda izmantošana tādos uzzīņas avotos kā vārdnīcās, ceļojumu rokasgrāmatās vai restorānu ceļvežos¹⁴¹; apgrozījuma apjoms attiecīgajā teritorijā un ārpus tās vai teritorijā, ar kuru nosaukums ir pamatā saistīts¹⁴²; klasifikācija sugas vārda statusā starptautiskā nolīgumā, ko ratificējusi vismaz viena dalībvalsts¹⁴³.

170. Ārpuskopienas teritorijās notiekošā konstatācija izriet no Pamatregulas 3. panta 1. punkta norādes uz “patēriņa apgabaliem”, kā arī 12. panta, kurā paredzēts tās noteikumus attiecināt uz “kādu trešās valsts lauksaimniecības produktu vai pārtiku”, ja vien tiek izpildīti zināmi nosacījumi.

171. Šajā prasībā atcelt tiesību aktu netiek noliegts, ka baltie sieri sāļījumā, kas līdzīgi “Feta”, tiek ražoti citos Eiropas apgabalos kā, piemēram, Bulgārijā. Līdzīgus [siera] veidus ražo arī Irānā un Saūda Arābijā, izmantojot aitas pienu, kā arī [Amerikas] Savienotajās Valstīs un Jaunzēlandē, kur parasti tiek izmantots govju piens¹⁴⁴.

141 — Fernández Novoa, C., iepriekš minētā darba 43. lpp.

142 — Rochard, D. “Rillettes du Mans”, “Rillettes de la Sarthe”: dénominations génériques ou IGP? C'est le Juge qui va décider! *Revue de Droit Rural*, 1997, Nr. 251, 175. lpp.

143 — Rochard, D. iepriekš minētajā darbā norāda konkrēti uz 1951. gada 1. jūnijā parakstīto Stresas konvenciju, kurā tās parakstītājiem ļauts izmantot II pielikumā minētos nosaukumus, ja vien tiek ievērota izgatavošanas kārtība un tiek norādīta izgatavošanas vieta valstī; turpretim, I pielikumā ietvertos [nosaukumus] drīkst izmantot tikai attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā esošie ražotāji. Jāatzīmē, ka šo konvenciju — kura neattiecas uz “Feta” — parakstīja Dānija, lai arī vēlāk to denonsēja; Grieķija to nav parakstījusi.

144 — Skat. secinājumus iepriekš minētajā lietā *Canadane Cheese Trading un Kouri*, 19. punkts.

172. Tādējādi izpratne šajās valstīs ir rādītājs jēdziena pareizai definēšanai, lai gan, ievērojot attiecīgo aizsardzības mērķi, tā ietekmi nevajadzētu pārspilēt, neskarot to, ka, tāpat kā citu nosaukumu gadījumā, tas var tikt teritoriāli paplašināts ar starptautiskiem nolīgumiem¹⁴⁵.

174. Atgādinot secinājumos [iepriekš minētajā] lietā *Canadane Cheese Trading un Kouri* norādīto, jāatzīmē, ka vārdam “Feta” ir itāļu izcelsme, un tas ir izcēlies no vārda “fetta”, kas nozīmē šķēli, riku vai riecienu. Grieķijā tas ieviesies venēciešu ietekmes rezultātā un XIX gadsimtā tika izmantots, lai apzīmētu tradicionālo balto sieru sāļjumā, kas kopš izseniem laikiem ir ticis ražots lielā daļā šīs valsts un citos Balkānu reģionos.

— Laika elements

173. Lai arī šķiet, ka stāvoklis pieteikuma iesniedzējā dalībvalstī attiecas uz šo brīdi, lai konstatētu nosaukuma vispārinājumu, ir jāatceras pagātne, galvenokārt tāpēc, lai pārbaudītu, vai tas vienmēr ir bijis sugas vārds. Šajā lietā liela nozīme ir vēsturiskajai ainai.

Homēra *Odisejā* norādīts, ka Polifēms “[..] sēžot [..] izslauca aitas un blējošās kazas, visas, kā piederas ganam, un zīdējus lika zem katras. Pusi no izslauktā piena tas salēja rūgšanai traukos, rūgušo salika grozos [..]”¹⁴⁶. Šādi ciklops Polifēms izgatavoja sierus, ko Odisejs un viņa vīri [pavadoņi] atrada viņa alā. Nav nekāds brīnums, ka Polifēms, izmantojot šo siera izgatavošanas metodi, kas ir tik līdzīga tradicionāli pašreizējā Grieķijā izmantotajai, nesaskārās ar juridiskajām problēmām, ko šā produkta brīva aprīte radīja XX gadsimta beigās, ne vien dēļ neiespējamības divdesmit septiņus gadsimtus uz priekšu paredzēt aizsargāto nosaukumu komplicētību, bet arī dēļ savas dabas, jo ciklopi ir aprakstīti kā būtnes, kam

145 — Attiecībā uz starptautisko jomu skat., piemēram, Luksemburgā 2001. gada 25. jūnijā noslēgto Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu asociācijas nolīgumu starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ēģiptes Arābu Republiku, no otras puses (OV 2004, L 304, 39. lpp.), konkrēti 37. pantu, VI pielikumu un kopīgo deklarāciju par tiem; Briselē 1997. gada 8. decembrī noslēgto Ekonomikas partnerattiecību, politikas koordinācijas un sadarbības nolīgumu starp Eiropas Kopieni un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Meksikas Savienotajām Valstīm, no otras puses (OV 2000, L 276, 45. lpp.), it īpaši 12. pantu, vai Briselē 1993. gada 8. martā parakstīto Pagaidu nolīgumu par tirdzniecību un ar tirdzniecību saistītiem jautājumiem starp Eiropas Ekonomikas kopieni un Eiropas Ogļu un tērauda kopieni, no vienas puses, un Bulgārijas Republiku, no otras puses (OV L 323, 2. lpp.).

146 — Homērs. *Odiseja*. IX dziedājums, 244.–247. pants.

ir svešs taisnīgums un likums¹⁴⁷. Arī *Odisejā* tiek stāstīts par to, kā senajos Pandavas laikos spēcīgie ciklopi nolaupīja meitas pēc tam, kad viņu vecākus bija nogalinājuši dievi, un kā diženā Afrodīte "viņas baroja ar gardu pienu, sieru un vīnu"¹⁴⁸.

Homēra otrajā poēmā — *Iliādā* tiek parādīta siera ievērojamā esamība Grieķijā VIII gadsimtā pirms mūsu ēras¹⁴⁹.

"Feta" tiek izgatavots no aitas piena vai aitas un kazas piena maisījuma, to dabiski notecinot bez spiediena palīdzības. Grieķijas iestādes tā ražošanu neregulēja līdz 1988. gadam, kad jau bija radies liels daudzums vietējo vai reģionālo šķirņu (secinājumu 14.–16.).

147 — Turpat, IX dziedājums, "Iepnīgie ciklop[ī], taisnība viņiem ir sveša" (107. pants); "nav tur ne kopēju apspriežu viņiem, ne likumu kādu" (112. un 113. pants); "Ikviena no šiem sievu un bērnu tiesā, kā patikas pašam, par citiem tie neliekas zināt [zināt]" (114. un 115. pants); tas ir "vīrs ar milzīgu spēku un bīstams, tāds, kam vēl likumi sveši, kas tiesību neatzīst citiem" (214. un 215. pants).

148 — Turpat, XX dziedājums, 69. pants.

149 — Homērs. *Iliāda*. XI dziedājums, 539. pants. Aprakstīts, kā Hekamēds ar skaistām sprogām ar bronzas rīvi vīnā rīvēja kazas sieru, gatavodams maisījumu Patroklam un Nestoram.

175. Tehnisko specifikāciju trūkums starptautiskā mērogā radija iespēju dažādās valstīs attīstīties atšķirīgai mūsdienīgākai un konkurētspējīgākai ražošanai, kas sākotnēji bija vērstā uz Grieķijas emigrantu pieprasījuma apmierināšanu — kā to tiesas sēdē atzina Vācijas un Francijas pārstāvji. XX gadsimta otrajā pusē Dānijā, Vācijā un Nīderlandē no govs piena, izmantojot rūpniecisko ultrafiltrēšanas metodi, sāka izgatavot sieru, kas tika pārdots ar tādu pašu nosaukumu. Francijā ar tādu pašu nosaukumu ražo sieru no govs piena un dažviet kā, piemēram, Korsikā vai dažos Centrālā masīva apgabalos — no aitas piena, lai arī šajos apgabalos tas tiek darīts, lai izmantotu Rokforas ["Roquefort"] sieram neizmantoto piena daudzumu (minēto secinājumu 17. punkts).

176. Kāpēc šie komersanti nolemj no govs piena izgatavotu balto sieru sāļījumā saukt par "Feta"? Bez šaubām, lai tam piešķirtu nosaukumu, kas kaut ko izsaka patērētājiem. Īsumā sakot, kā tiesas sēdes gaitā to apgalvoja Komisija, tika meklēts nosaukums, kas varētu veicināt pēc iespējas lielāku noieta¹⁵⁰.

150 — Skat. O'Connor B. un Kiriceva, I. What's in a name?: The Feta cheese saga. No: *International trade law and regulation*, 9. sējums, 2003, 117. un turpm. lpp.

c) Kritēriju un seku novērtējums

177. Tā kā apzīmējuma vispārinājuma novērtējumam vajadzīgie nosacījumi Pamatregulā nav sakārtoti hierarhiskā kārtībā, rodas jautājums, vai kādam no tiem ir noteicošais spēks attiecībā pret pārējiem.

178. Vairākkārt minētajā spriedumā lietā *Exportur*, kas taisīts pirms minētā regulējuma stāšanās spēkā, tika nolemts piešķirt lielāku nozīmi stāvoklim izcelsmes vietā, šai judikatūrai esot pārņemtai arī secinājumos lietā *Canadane Cheese Trading un Kouri*¹⁵¹.

179. Tomēr jau minētajā spriedumā lietā *Feta* šī judikatūra tika mainīta, lai nepieņemami nenovērtētu nevienu no minētajā tiesību normā īpaši norādītajiem faktoriem¹⁵², it īpaši stāvokli citās dalībvalstīs. Tādējādi to starpā nav nekādas pakārtotības,

tiem visiem esot izvērtējamiem, pastāvot iespējai ņemt vērā citus; un nekas neliedz to novērtējumā, to motivējot, kādam no tiem piešķirt svarīgāku nozīmi, tā kā būdami līdzekļi, kas paredzēti nenoteikta juridiska jēdziena noteikšanai, tie izvērtējami atbilstoši tiem piemītošajam noderīgumam šā mērķa sasniegšanai.

180. Turpinot šo domu gājienu, rodas jautājums, vai ir notikusi vārda “Feta” transformācija, kas paplašinājusi tā nozīmi, tam apzīmējot visu sieru saimi neatkarīgi no to izcelsmes, izgatavošanas metodes un sastāvdaļām.

181. Papildus katra faktora atsevišķam novērtējumam ir jāveic vispārējs novērtējums, kas attiecas uz:

— visu tālāko un tuvāko priekšvēsturi, jo dažkārt, kā tas ir šajā gadījumā, vēsturiskā aina iegūst svarīgu nozīmi;

151 — Šī nostāja drīzāk atbilst jau iepriekš minētās Lisabonas vienošanās 6. pantā noteiktajam un nevis arī jau iepriekš minētā Noliģuma par intelektuālā īpašuma tiesību tirdzniecības aspektiem 24. panta 6. punktam, kurā par noteicošo atzīts nosaukuma stāvoklis patērīna apgabalos.

152 — Pamatregulas 3. pantā ir skaidri noteikts, ka “[...] Lai noskaidrotu, vai nosaukums pārvērties par sugas vārdu, ņem vērā visus faktorus, it īpaši: — esošo stāvokli dalībvalstī, kur nosaukums radies, un patērīna apgabalos, — esošo stāvokli citās dalībvalstīs; — attiecīgos valsts likumus vai Kopienas tiesību aktus [...]”.

— lietas dalībnieku apgalvotajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, kā arī pierādījumiem, kas sniegti apstrīdētās reģistrācijas procesā;

- Zinātniskās komitejas atzinumu, ko izdevuši augsti kvalificēti eksperti [profesionāļi] (iepriekš minētā lēmuma par tās izveidošanu 3. pants)¹⁵³;
- attiecīgajā laikā veikto sabiedriskās domas aptauju un atbildēm uz Komisijas nosūtīto aptaujas anketu¹⁵⁴.

183. Noliegt monopoltiesības uz nosaukumu pat gadījumos, ja produkts ar tām pašām īpašībām var tikt izgatavots citviet, ir tas pats, kas izgudrotājam atņemt viņam piekritošās patenta tiesības tādēļ, ka pēc izgudrojuma reģistrēšanas kāds cits iegūst ko tamlīdzīgu¹⁵⁵.

2) "Feta" kā tradicionāls nosaukums

182. Šo elementu kopums liek secināt, ka vispārinājums Kopieņu mērogā nav noticeis — tas nav noticeis arī pašā Grieķijā, kā esmu norādījis secinājumos lietā *Canadane Cheese Trading* un *Kouri* —, jo vārds "Feta" ir nesaraujami saistīts ar konkrētu pārtikas produktu: sieru, kas plašā šīs valsts teritorijā tiek ražots no aitas piena vai no aitas un kazas piena maisījuma dabiskā ceļā vai ar roku darbu to notecinot bez spiediena palīdzības.

184. Ja Tiesa piekriņt iepriekš izklāstītajām pārdomām un neatzīst, ka nosaukums ir sugas vārds, turpinājumā jāaplūko Pamatregulas 2. panta 3. punkts, kurā cilmes vietas nosaukumiem atļauts pielīdzināt "atsevišķ[us] tradicionāl[us] ģeogrāfisk[us] vai neģeogrāfisk[us] nosaukum[us], kas apzīmē lauksaimniecības produktu vai pārtiku ar izcelsmi kādā reģionā vai kādā konkrētā vietā un kas atbilst 2. punkta a) apakšpunkta otrajā ievilkumā minētajiem nosacījumiem".

153 — Lai arī Dānija atzinumu apstrīd, tā nenorāda nevienu pietiekamu iemeslu, lai to apšaubītu.

154 — Pārvarot sākotnējās atrunas, sabiedriskās domas aptaujas noderīgums ir atzīts iepriekš minētajos spriedumā lietā *Windsuyfing Chiemsee*, 53. punkts, un 1998. gada 16. jūlija spriedumā lietā *C-210/96 Gut Springenheide un Tuský (Recueil, I-4657. lpp., 37. punkts)*. Lai arī tie attiecas uz šo metodi preču zīmju jomā un pārdomas ir vērstas uz valsts tiesām, šī judikatūra var tikt paplašināti attiecināta uz cilmes vietu nosaukumu jomu un Kopieņu iestāžu darbībām.

155 — Tieši attiecībā uz patentiem 1996. gada 5. decembra spriedumā apvienotajās lietās *C-267/95 Merck* un *C-268/95 Beecham (Recueil, I-6285. lpp.)* ir noteikts, ka rūpnieciskā un komerciālā īpašuma tiesību mērķis šajā jomā "ir, it īpaši garantēt patenta īpašniekam, lai atlidzinātu par izgudrotāja radošajiem pūliņiem, izņēmuma tiesības izmantot izgudrojumu rūpniecības izstrādājumu ražošanai un pirmreizējai lišanai ūrgū, to darot pašam vai piešķirot licences trešām personām, kā arī tiesības pretoties jebkādam šo tiesību atzskārumam" (30. punkts).

185. Tā kā "Feta" tieši nenorāda uz nevienu konkrētu vietu, ir jāpārlicinās, vai tas atbilst ģeogrāfiskajām norādēm izvirzītajām prasībām, proti: vai tas ir tradicionāls, vai tas apzīmē pārtiku ar izcelsmi kādā reģionā vai vietā, vai [produkta] kvalitāte vai īpašības ir saistītas pamatā, vai tikai ar īpašu ģeogrāfisku vidi, kā arī vai tā ražošana, apstrāde un sagatavošana tiek veikta konkrētā apgabalā.

a) Nosaukuma tradicionālais raksturs

186. Tradīcija nozīmē zināšanu, izglītības, stāstījumu, rituālu vai paražu nodošanu no paaudzes paaudzē. Par tradicionālu sauc uzvedību, ko nosaka pagātnes domas, normas vai ieradumi.

187. Saskaņā ar apsvērumiem, kas pausti attiecībā uz tā izpratni laika gaitā, nav šaubu par to, ka vārdam "Feta" piemīt īpašības, kas vajadzīgas, lai tas varētu tikt uzskatīts par "tradicionālu" minētās tiesību normas izpratnē. Bet šis novērtējums nav [pats par sevi] pietiekams, lai pamatotu iekļaušanu reģistrā. Jābūt izpildītiem pārējiem minētajiem nosacījumiem.

b) Norāde uz pārtikas produktu ar izcelsmi noteiktos teritoriālos apgabalos

188. Kā apgalvoju secinājumos lietā *Canada Cheese Trading* un *Kouri*, tāpat kā apzīmējumi "grappa", "ouzo" vai "cava", neietverdami atbilstošu vietvārdu, netieši norāda uz izcelsmi Itālijā, Grieķijā vai Spānijā saistībā ar konkrētu reģionu, nosaukums "Feta" ir saistīts ar Grieķijā izgatavotu sieru, lai arī vārds "fetta" etimoloģiski ir cēlies no itāļu valodas (73. punkts).

189. Problēma rodas tāpēc, ka izcelsme saistīta ar "kāda reģiona, kādas konkrētas vietas vai, izņēmuma gadījumos, valsts nosaukum[u]" (Pamatregulas 2. panta 2. punkts), savukārt šajā gadījumā norāde ir uz lauksaimniecības produktu vai pārtiku ar izcelsmi — jāpiebilst, ka nav teikts "izcelsmi tikai un vienīgi" — "kādā reģionā vai kādā konkrētā vietā" (tās pašas regulas 2. panta 3. punkts), tā kā [nosaukums] "Feta" gan vēsturiski, gan pašreiz ir saistīts ar lielu Grieķijas daļu¹⁵⁶.

156 — No Grieķijas nolikumiem un produkta apraksta, kas pievienots pieteikumam reģistrācijai Kopienas reģistrā, izriet, ka siera ražošana pieļauta Maķedonijas, Trāķijas, Epiras, Tesālījas, Centrālās Grieķijas, Peloponēsas — gandrīz visas Grieķijas kontinentālās daļas — un Lesbās administratīvā departamenta ("Nomos") teritorijā.

190. Šīs problēmas atrisināšanai piedāvāju dažas pārdomas:

a) Iepriekš minētā panta 2. punkts attiecas uz tiešajiem nosaukumiem tādējādi, ka tiek pieprasīta saikne ar konkrētu teritoriju, kas izņēmuma gadījumos var ietvert visu valsti. Turpretim 3. punktā tiek regulēti netiešie nosaukumi, ar ģeogrāfisko vietu saistot produktu un nevis gramatisko terminu. Tādēļ abi punkti attiecas uz atšķirīgiem gadījumiem.

b) Saistīt teritoriālu norādi ar tradicionālu nosaukumu būtu pretrunīgi, tā kā pašā tiesību normā nav ietverta neviena telpiska norāde, kas vairumā gadījumu trūkst.

c) Tā kā [Pamatregulas 2. panta] 3. punktā nav minēta "valsts", prasītājas secina, ka tradicionāls nosaukums šādu platību aptvert nevar. Tomēr to iespējams interpretēt arī citādi: šāda neesamība liecina par to, ka šāda maksimālā teritoriālā ierobežojuma nav. Pretējā gadījumā varētu būt liegts par "reģionu"

uzskatīt vairāku valstu apgabalu vai pat divas vai vairākas valstis¹⁵⁷. Svarīgi ir tas, ka ar norobežotu apgabalu ir saistīts pārtikas produkts, nevis tā nosaukums, novēršot teritoriālu nenoteiktību.

d) Visbeidzot, šķiet, ka ir vienprātīgi atzīts, ka Kopienu likumdevēja izmantotais jēdziens "reģions" neatbilst šā jēdziena izpratnei administratīvā ziņā¹⁵⁸.

191. Ņemot vērā šos novērojumus, ir jāatzīst, ka "Feta", būdams tāda siera, kura izcelsmes vieta, lai arī būdama plaša, tomēr ir konkrēta, nosaukums atbilst norādītajam nosacījumam. Izcelsmes vietas apgabala plašumam nav nozīmes, jo noteicošais ir apstāklis, ka tas atbilst nosacījumiem, kas ļauj šo pārtikas produktu atšķirt no citiem.

192. Šī tēze nav pretrunā judikatūrai iepriekš minētajā spriedumā lietā *CMA*, kura

¹⁵⁷ — No skata nedrīkst izlaist Eiropas Savienības attīstības gaitu, tai nepārtrauktas paplašināšanās gaitā dažkārt iekļaujot valstis ar mazu platību. Šī parādība turpināsies, un iespējams, ka produktam pašreizējā Kopienas teritorijā piešķirtā aizsardzība paplašināsies uz citiem jauno valstu apgabaliem.

¹⁵⁸ — Šo domu lietā *Feta* sniegtajos secinājumos (8. punkts) atbalstīja pats ģenerāladvokāts I.a Pergola.

27. punktā, atgādinot, ka spriedumā lietā *Exportur* tika noteikts, ka ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzība, "iestājoties zināmiem nosacījumiem var ietilpt rūpnieciskā un komerciālā īpašuma aizsardzībā Līguma 36. panta izpratnē", tika noteikts, ka noteiktām prasībām atbilstošiem Vācijas teritorijā ražotiem produktiem noteiktā kārtībā piešķirta kvalitātes zīme nav uzskatāma par ģeogrāfiskās izcelsmes norādi, kas pamatojama saskaņā ar iepriekš minēto Līguma 36. pantu. No šā judikatūras fragmenta nevar secināt, ka nav iespējams, ka izcelsmes norāde attiektos uz visu valsti; turklāt šajā lietā tiek apstrīdēts tradicionāls nosaukums, kam piemītošās īpašības ir atšķirīgas no lietā *CMA* apstrīdētā.

c) "Feta" kvalitātes vai raksturīgo īpašību pamats un tā ražošanas, apstrādes un sagatavošanas teritorijas noteikšana

193. Attiecībā uz tradicionālajiem nosaukumiem Pamatregulas 2. panta 3. punktā ir norāde uz 2. punkta a) apakšpunkta otro ievilkumu, kurā izvirzīts nosacījums, ka produkta kvalitātei vai īpašībām lielā mērā vai pilnīgi ir jābūt saistītām ar īpašu ģeogrāfisku vidi un tai piemītošajiem dabas vai cilvēka faktoriem un tā ražošanai, apstrādei un sagatavošanai jābūt veiktai noteiktā [ģeogrāfiskā] apgabalā. Šis nosacījums atbilst vajadzībai pēc noteiktas saiknes starp precī un tās izcelsmes vietas teritoriju, kas kon-

kretizēta divos nupat citētajā ievilkumā minētajos veidos.

i) No ģeogrāfiskās vides atkarīgā kvalitāte

194. Tādējādi, ja tiek atzīts, ka "Feta" apzīmē sieru, kas ražots konkrētā apgabalā, jāpārbauda, vai ir izpildīti šie nosacījumi attiecībā uz "Feta" kvalitāti un piemītošajām īpašībām.

195. Šajā tiesvedībā kā savdabīguma faktori tiek piesaukti ražošanas apgabala klimats, tā veģetācijas bagātums un dažādība, tā izgatavošanai izmantotais piens, kas iegūts no aītām un kazām, kuras audzētas saskaņā ar senām paražām, kā arī tas, ka to sagatavo pieredzējuši meistari, dabiski notecinot sūkalas bez spiediena palīdzības.

196. Konstatējot šo faktoru un produkta īpašību savstarpējo atkarību, ir jāveic visu

šo faktoru kopvērtējums, lai, parādot to savstarpējo saistību, iegūtu kopainu¹⁵⁹.

197. Tādēļ pretēji prasītāju viedoklim siera "Feta" kvalitāte un īpašības ir saistītas ar Grieķijas vidi, kurā tas tiek izgatavots, jo ir pierādīts, ka pastāv pamata saikne starp tā krāsu, aromātu, struktūru, garšu, sastāvu un tā raksturīgajām īpašībām, no vienas puses, un tā izcelsmes vietas dabisko vidi, kultūru, kurā tas nostiprinājies, un Grieķijā izmantoto tradicionālu izgatavošanas metodi, no otras puses.

198. Šo apgalvojumu neatspēko nedz ne daudzās atšķirības starp viena vai otra Grieķijas reģiona izcelsmes sieriem, nedz tādu citu aspektu kā orogrāfijas vai ganību kvalitātes nevienveidīgums, tā kā kopīgie aspekti gūst virsroku un pamata katalizatori sakrīt. Šo uzskatu pamato tieši prasītāju kritizētā norobežošana, tiekot nošķirtai Grieķijas Republikas salu teritorijai, izņemot Lesbas "Nomos" [departamentu]¹⁶⁰. Šajā ziņā [jāatzīmē, ka] Trāķijas vai [un] Tesālijas

aitas un kazas ir savstarpēji stipri līdzīgas, būdamas, turpretim, ievērojami atšķirīgas no Skotijas, Francijas vai Spānijas [aitām un kazām]; tamlīdzīgi ir arī ar barību, ar kuru tās tiek barotas, kalniem vai pļavām, kur tās ganās, klimatu, ko tās bauda, un citiem apstākļiem, kas ietekmē šā produkta rašanos. Vēlos atkal pievērsties Italo Kalvīno [*Italo Calvino*] romānam "Palomārs" [*Palomar*], kurā meistarīgi tiek atstāstīta galvenā varoņa kādā Parīzes [siera] veikalā pieredzētais: "aiz katra siera slēpjas citāda zaļuma ganības zem citādas debess: ganības, kas pārklātas ar Normandijas paisumu un bēgumu ik pēc-pusdienu atstātajiem sāļiem; ar saules un Provansas vēju aromātiem piesmaržinātās ganības; redzami dažādi ganāmpulki savās kūtīs un aplokos; manāmas cauri gadsimtiem nodotas izgatavošanas receptes. Šis veikals ir muzejs: to apmeklējot, Palomāra kungs gluži kā Luvrā aiz katra izstādītā priekšmeta sajūt tam formu piešķirušās kultūras klātbūtni"¹⁶¹.

ii) Ražošana, apstrāde un sagatavošana noteiktā apgabalā

199. Prasība, lai preces izgatavošanas process būtu pilnībā pabeigts noteiktā apgabalā, neattiecas uz tai piešķirto nosaukumu, kam var trūkt jebkādas ģeogrāfiskās saistības.

159 — To jau esmu norādījis iepriekš minētajā lietā *Canadian Cheese Trading un Kowri* sniegto secinājumu 75. punktā, uzsverot, ka pretējā gadījumā "tīktu liegta aizsardzība virknei ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu, tā kā mūsdienu ražošanas tehnoloģijas gandrīz bez ierobežojumiem ļauj izgatavot produktu jebkur".

160 — Tas nozīmē, ka šī sala pat netiek aptverta pilnībā.

161 — Calvino, I. *Palomar*. Turīna: izd. Giulio Einaudi, 1983, 85. lpp.

200. Preces saiknes ar vidi vājināšanās, sadalot izgatavošanas posmus vai tos saistot ar nenoteiktām vietām, ir jānovērš. d) Sekas

201. "Feta" [siera] gadījumā šā nosacījuma esamība nav apšaubāma, jo tas noteikts Grieķijas tiesību aktos, lai arī ar zināmiem pielāgojumiem, tā kā reģions, kurā tas tiek izgatavots, ir plašāks nekā izejvielu ieguves teritorija. Jāatzīmē, ka izmantotā piena izcelsmes apgabals ir ierobežots, ka tam jābūt iegūtam no vietējo šķirņu dzīvniekiem, kas audzēti saskaņā ar senām metodēm un ganīti noteiktos apgabalos. Tomēr šī nošķiršana nav īpaši svarīga, ņemot vērā to, ka Pamatregulā nav pieprasīta pilnīga teritoriāla sakritība, pieļaujot koncentrisku loku formā veiktu teritoriju norobežošanu, ja vien tās ir precīzi noteiktas.

203. Iepriekšējos punktos veiktais novērtējums apstiprina apstrīdētās regulas atbilstību tiesībām, tā kā tajā vārds "Feta" kvalificēts kā jēdziens, kas apzīmē sieru, kura izcelsme ir ievērojamā Grieķijas daļā, kura kvalitāte vai īpašības lielā mērā vai pilnīgi ir saistītas ar ģeogrāfisku vidi un kura ražošana, apstrāde un sagatavošana ir veikta noteiktā teritorijā.

204. Teritorijas paplašināšanās dēļ rodas dažādi "Feta" paveidi, kas visi būtiskajā ziņā tomēr ir vienveidīgi, jo tiem piemīt kopīgi elementi, kas jo vairāk pastiprina to īpatnējo raksturu.

202. Norādītās teritorijas izmēram nav nozīmes, jo nekas tai neliedz aptvert visu Grieķijas pussalu, pat ņemot vērā, ka tas izraisa zināmu produkta dažādību; izšķirošā nozīme ir apstāklim, ka dažādie ražošanas posmi notiek konkrētā apgabalā, kas šajā gadījumā ir pierādīts.

205. No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka nosaukums "Feta" nav sugas vārds, jo tas atbilst nosacījumiem, lai kā tradicionāls nosaukums tiktu pielīdzināts cilmes vietas nosaukumam, kas aizsargājams visā Kopienas teritorijā kā rūpnieciskā un komerciālā īpašuma izpausme. Tādēļ tiesību akta atcelšanai šajā tiesvedībā izvirzītie pamati būtu jānoraida, apstiprinot apstrīdētā tiesību akta spēkā esamību.

VI — Tiesāšanās izdevumi

206. Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam, tā kā abām valstīm — prasītājām spriedums ir nelabvēlīgs un tā kā Komisija ir prasījusi piespriest atlīdzināt tiesāšanās iz-

devumus, valstīm — prasītājām jāpiespiež segt savus un atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus. Saskaņā ar tās pašas tiesību normas 4. punktu valstis, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

VII — Secinājumi

207. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ierosinu Tiesai:

- 1) noraidīt Vācijas Federatīvās Republikas un Dānijas Karalistes celtās prasības par Komisijas 2002. gada 14. oktobra Regulu (EK) Nr. 1829/2002, ar ko groza pielikumu Regulai (EK) Nr. 1107/96 attiecībā uz nosaukumu *Feta*, atcelšanu.
- 2) valstīm — prasītājām piespriest atlīdzināt savus un Komisijas tiesāšanās izdevumus.
- 3) noteikt, ka Francijas Republika, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste un Grieķijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.